

Η εξερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση από Ελλάδα, 2019-2023

Ιούνιος 2024

Σεραφείμ Κουτσός
Αναλυτής

Δρ. Άρης Ίκκος, ISHC
Επιστημονικός Διευθυντής

©INSETE Intelligence – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην πηγή

Διευκρινίσεις και ειδικοί όροι:

- Η παρούσα μελέτη αποτελεί αποκλειστική πνευματική ιδιοκτησία του INSETE
- Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, υπό τον όρο της ρητής αναφοράς της πηγής προέλευσης.
- Αν και έχει επιδειχθεί η δέουσα επιμέλεια ως προς τον έλεγχο των στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν και των εκτιμήσεων που παρουσιάζονται στην παρούσα μελέτη, το Ινστιτούτο ΣΕΤΕ (INSETE) και οι συγγραφείς της μελέτης δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τυχόν αποκλίσεις των πληροφοριών που αναφέρονται στην μελέτη ή για τυχόν παραλείψεις. Οι εκτιμήσεις και πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα μελέτη δίδονται για ενημερωτικούς και μόνο σκοπούς και όχι για εμπορικούς, επενδυτικούς, νομικούς ή άλλους σκοπούς. Η χρήση ή στήριξη στην μελέτη από οποιοδήποτε μέρος και τυχόν αποφάσεις που βασίζονται σε αυτήν αποτελούν αποκλειστική υπευθυνότητα αυτών που χρησιμοποιούν την μελέτη. Το INSETE και οι συγγραφείς της μελέτης δε φέρουν καμιά ευθύνη ή υποχρέωση για ζημίες που μπορεί να προκύψουν σε οποιοδήποτε, ως αποτέλεσμα αποφάσεων που τυχόν ληφθούν βασισμένες στην παρούσα μελέτη».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	3
2. Μεθοδολογία Έρευνας Συνόρων της Τράπεζας της Ελλάδος	4
3. Σύνοψη	6
4. Εξερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση, 2019, 2021 και 2022	8
5. Εποχικότητα ανά τρίμηνο, 2022	14
6. Εξερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2021 και 2022	17
6.1 Αναχωρήσεις ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2021 και 2022	17
6.2 Διανυκτερεύσεις ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2021 και 2022	20
6.3 Πληρωμές ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2021 και 2022	22
6.4 Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2021 και 2022	24
6.5 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2021 και 2022	26
6.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2021 και 2022	27
7. Εξερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση ανά προορισμό, 2019, 2021 και 2022	28
7.1 Αναχωρήσεις ανά προορισμό, 2019, 2021 και 2022	28
7.2 Διανυκτερεύσεις ανά προορισμό, 2019, 2021 και 2022	31
7.3 Πληρωμές ανά προορισμό, 2019, 2021 και 2022	34
7.4 Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη ανά προορισμό, 2019, 2021 και 2022	37
7.5 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά προορισμό, 2019, 2021 και 2022	40
7.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά προορισμό, 2019, 2021 και 2022	44

1. Εισαγωγή

Η Τράπεζα της Ελλάδος κάθε χρόνο ανακοινώνει τα βασικά μεγέθη του εξερχόμενου τουρισμού από Ελλάδα ανά χώρα προορισμού. Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων¹, ξεκίνησε το 2005 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την κατανομή των ταξιδιωτικών αναχωρήσεων, διανυκτερεύσεων και πληρωμών των εξερχόμενων τουριστών ανά χώρα προορισμού. Η καταγραφή γίνεται για τους 15 μεγαλύτερους προορισμούς του εξερχόμενου τουρισμού από Ελλάδα, που αντιπροσωπεύουν για το 2023 το 67,3% των αναχωρήσεων, το 67,2% των διανυκτερεύσεων και το 68,4% των πληρωμών.

Η παρούσα μελέτη² παραθέτει τα στοιχεία του εξερχόμενου τουρισμού συνολικά, ανά χώρα προορισμού καθώς και για τις χώρες της ζώνης του Ευρώ, τις χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ και τις Λοιπές Χώρες. Συγκεκριμένα, με στόχο την ευκρινέστερη εικόνα των προορισμών, αναλύονται στοιχεία ως προς τις:

- Αναχωρήσεις,
- Διανυκτερεύσεις και
- Πληρωμές.

καθώς και την ανάλυση των βασικών δεικτών:

- Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη (ΜΚΔ),
- Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ) και
- Μέση Διάρκεια Παραμονής (ΜΔΠ).

Επιπλέον, με την είσοδο της Κροατίας στην Ζώνη του Ευρώ το 2023, τα στοιχεία για τον προορισμό “Κροατία” μετακινήθηκαν από την κατηγορία «Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ» στην κατηγορία «Χώρες Ζώνης του Ευρώ». Ως εκ τούτου, τα στοιχεία της παρούσας μελέτης στις ευρείες αγορές (Χώρες Ζώνης του Ευρώ και Χώρες ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ) δεν είναι άμεσα συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα στοιχεία των μελετών των προηγούμενων ετών.

---

¹ Στην εξερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση κατοίκων, δεν λαμβάνεται υπόψη η κίνηση των μόνιμων κατοίκων Ελλάδας που ταξίδεψαν στην Αλβανία με λόγο ταξιδιού: α) επίσκεψη σε φίλους & συγγενείς, β) επαγγελματικοί λόγοι και γ) άλλοι λόγοι, και των οποίων οι ταξιδιωτικές πληρωμές αποτελούν μονομερείς μεταβιβάσεις και δεν καταγράφονται στο ισοζύγιο ταξιδιωτικών υπηρεσιών.

² Χρησιμοποιήθηκαν οι Πίνακες της Ενότητας Ταξιδιωτικές πληρωμές – βασικά μεγέθη που ευρίσκονται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας της Ελλάδος [εδώ](#). Για λόγους που σχετίζονται με τον τρόπο που γίνεται η έρευνα δεν δίδονται στοιχεία για όλες τις αγορές, παρά μόνο για αυτές που τα στοιχεία είναι στατιστικά σημαντικά.

2. Μεθοδολογία Έρευνας Συνόρων της Τράπεζας της Ελλάδος

Η Έρευνα Συνόρων (ΕΣ) πραγματοποιείται από την ΤτΕ μετά την είσοδο της Ελλάδας στο Ευρώ, ως ένας τρόπος εκτίμησης των ταξιδιωτικών εισπράξεων της Ελλάδας από μη κατοίκους (εισερχόμενος τουρισμός), αλλά και των ταξιδιωτικών πληρωμών από κατοίκους της Ελλάδας (εξερχόμενος τουρισμός). Στη μελέτη αυτή επικεντρωνόμαστε στα στοιχεία του εξερχόμενου τουρισμού. Ο βασικός στόχος της ΕΣ είναι ο υπολογισμός των ταξιδιωτικών εισπράξεων και πληρωμών με συνέπεια να μην αναλύονται τουριστικά στοιχεία όπως προφίλ ταξιδιώτη, επαναληψιμότητα, κατανομή διάρκειας ταξιδιών κλπ.

Η ΕΣ είναι δειγματοληπτική (~22.300 ερωτηματολόγια για τον εξερχόμενο τουρισμό το 2023) και πραγματοποιείται στα σημεία εισόδου της χώρας, ώστε οι ερωτώμενοι να δώσουν εκτίμηση της συνολικής δαπάνης τους κατά το ταξίδι τους στο εξωτερικό. Το δείγμα της ΕΣ αποτελείται από «κατοίκους» (residents) Ελλάδας ενώ ως «κάτοικος» θεωρείται και Αλλοδαπός υπήκοος, μόνιμος κάτοικος Ελλάδας, ενώ αντίθετα υπήκοος Ελλάδας που διαμένει μόνιμα στο εξωτερικό δεν θεωρείται «κάτοικος» και δεν συμμετέχει στην έρευνα. Η μεθοδολογία της ΕΣ έχει εγκριθεί από την ΕΕ και χρησιμοποιείται από τουλάχιστον 15 χώρες της ΕΕ³.

Παρά το μέγεθος του δείγματος, λόγω των πολλαπλών σημείων εισόδου στην χώρα, η δειγματοληψία δεν πραγματοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους σε όλα τα σημεία εξόδου αλλά καθορίζεται ανάλογα με την ροή των «κατοίκων» στα σημεία αυτά. Για τον καθορισμό της δειγματοληψίας λαμβάνονται υπόψη:

- για τα αεροπορικά στοιχεία, ο προγραμματισμός πτήσεων,
- για τα οδικά στοιχεία, στοιχεία εκτίμησης ημερών / ωρών υψηλής και χαμηλής κίνησης στους οδικούς συνοριακούς σταθμούς,
- για τα λιμενικά στοιχεία, ο προγραμματισμός των δρομολογίων.

Η αναγωγή από το δείγμα στο σύνολο γίνεται βάσει των ακόλουθων στοιχείων:

- για τα αεροπορικά στοιχεία, βάσει των στοιχείων αφίξεων ΥΠΑ,
- για τα οδικά στοιχεία, βάσει των στοιχείων αφίξεων των μεθοριακών σταθμών,
- για τα λιμενικά στοιχεία, βάσει των στοιχείων αφίξεων των αρμόδιων Λιμενικών Αρχών.

³ Για λεπτομερή παρουσίαση της μεθοδολογίας βλ. <http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/oikodelt200607.pdf>

Αναφορικά με τα στοιχεία δαπάνης, οι ερωτώμενοι δίνουν εκτίμηση:

- της συνολικής δαπάνης τους,
- του μέρους αυτής που ξοδεύτηκε εντός Ελλάδας και της σχετικής κατανομής της,
- την κατανομή μεταξύ αεροπορικού, διαμονής και out of pocket στο εξωτερικό, στο βαθμό που το γνωρίζουν,
- την κατανομή της δαπάνης στο εξωτερικό σε διαμονή, F&B, μεταφορές, διασκέδαση, καταστήματα.

3. Σύνοψη

Η βελτίωση του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα σε συνδυασμό με την πλήρη άρση των ταξιδιωτικών περιορισμών. Ειδικότερα, ο εξερχόμενος τουρισμός από Ελλάδα εμφάνισε για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά ανάκαμψη, μετά τα χαμηλά επίπεδα το 2020 και το 2021, αν και υπολείπεται ακόμα των προ πανδημίας επιπέδων. Συγκεκριμένα, στην παρούσα μελέτη θα εξετάσουμε 2 διακριτές περιόδους:

- την περίοδο 2019-2023, δηλαδή το τελευταίο έτος με το τελευταίο έτος πριν την εκδήλωση της πανδημίας του κορονοϊού. Το 2023 ο εξερχόμενος τουρισμός από Ελλάδα ανέκαμψε, αν και υπολείπεται ακόμα των προ πανδημίας επιπέδων τόσο σε επίπεδο αναχωρήσεων (-21%, από 7,8 εκατ. το 2019 σε 6,2 εκατ. το 2023) και διανυκτερεύσεων (-22%, από 44,9 εκατ. το 2019 σε 34,9 εκατ. το 2023) όσο και σε μικρότερο βαθμό σε επίπεδο πληρωμών (-11%, από € 2,7 δισ. το 2019 σε € 2,4 δισ. το 2023). Η ταχύτερη ανάκαμψη των πληρωμών μπορεί να αποδοθεί αφενός στις πληθωριστικές πιέσεις που οδήγησαν το τουριστικό πακέτο σε υψηλότερα επίπεδα τιμών σε σύγκριση με το 2019 και αφετέρου στην στροφή των ταξιδιωτών από Βαλκανικούς προορισμούς σε προορισμούς της κεντρικής και της βόρειας Ευρώπης.
- την περίοδο 2022-2023, τα τελευταία δύο έτη, κατά την οποία ο εξερχόμενος τουρισμός ανέκαμψε σε επίπεδο αναχωρήσεων (+21%, από 5,1 εκατ. το 2022 σε 6,2 εκατ. το 2023) και πληρωμών (+26%, από € 1,9 δισ. το 2022 σε € 2,4 δισ. το 2023) ενώ εξακολουθεί να υπολείπεται ακόμα σε επίπεδο διανυκτερεύσεων (-2%, από 35,7 εκατ. το 2022 σε 34,9 εκατ. το 2023). Αναφορικά με τις διανυκτερεύσεις, αυτές φαίνεται να επηρεάστηκαν αρνητικά αφενός από την αύξηση της ημερήσιας δαπάνης που οδήγησε σε μείωση της διάρκειας διακοπών και αφετέρου από την αύξηση των σύντομης διάρκειας ταξιδίων (City Break) και την μείωση των ταξιδίων με σκοπό την επίσκεψη σε φίλους & συγγενείς που παραδοσιακά έχουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής (ΜΔΠ).

Η πλήρης άρση των ταξιδιωτικών περιορισμών το 2023, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, επέδρασε θετικά στην επιστροφή της εποχικότητας του εξερχόμενου τουρισμού σχεδόν στα ίδια επίπεδα με προ πανδημίας. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η εποχικότητα του εξερχόμενου τουρισμού δεν εστιάζεται όπως στον εισερχόμενο τουρισμό στο 2^ο και 3^ο τρίμηνο κάθε έτους (79,2% των αφίξεων και 84,6% των εισπράξεων για το 2023, βλ. [Η συμβολή του τουρισμού στην ελληνική οικονομία το 2023](#)) αλλά επιμερίζεται σχεδόν ισομερώς στα τέσσερα τρίμηνα του έτους, με εξαίρεση το 1^ο τρίμηνο που υστερεί κυρίως στις αναχωρήσεις και τις πληρωμές και λιγότερο στις διανυκτερεύσεις. Η εικόνα αυτή διατάραχθηκε κατά την διάρκεια της πανδημίας τα έτη 2020 και 2021 ενώ και το 2022 λόγω της εφαρμογής ταξιδιωτικών περιορισμών στο 1^ο τρίμηνο η εικόνα ήταν διαφοροποιημένη. Παρόλα αυτά, το 2023, ήταν αξιοσημείωτη η αύξηση σε διανυκτερεύσεις και πληρωμές στο τρίτο τρίμηνο, γεγονός το οποίο πιθανόν οφείλεται στην αύξηση του μεριδίου των ταξιδίων

για διακοπές στο εξωτερικό, που ευνοήθηκε από την βελτίωση του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα, αλλά και στις πληθωριστικές πιέσεις που οδήγησαν το εγχώριο τουριστικό πακέτο σε υψηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με προ πανδημίας.

Επίσης, αξιοσημείωτη είναι η αντιστροφή της τάσης που καταγραφόταν μέχρι το 2019, με αύξηση των μεριδίων των παραδοσιακών⁴ προορισμών μας (από 21% το 2019 σε 27% το 2023 σε όρους αναχωρήσεων και από 34% το 2019 σε 38% το 2023 σε όρους πληρωμών) με παράλληλη μείωση των όμορων⁵ χαμηλής τουριστικής δαπάνης προορισμών μας (αναχωρήσεις: από 36% το 2019 σε 26% το 2023 και πληρωμές: από 11% το 2019 σε 8% το 2023). Παράλληλα, παρά την μείωση που κατέγραψε η ΜΔΠ την περίοδο 2019-2023 (-2%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2023) αυτή δεν επηρέασε αρνητικά την Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη (ΜΚΔ) (+12%, από € 350 το 2019 σε € 393 το 2023) αφού η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ) εμφάνισε αναλογικά υψηλότερη αύξηση (+14%, από € 61 το 2019 σε € 70 το 2023) υπερκαλύπτοντας τις απώλειες από την μείωση της ΜΔΠ. Στην αύξηση της ΜΔΔ αναμφίβολα συνέβαλε και η αύξηση της ταξιδιωτικής κίνησης προς τις Χώρες της Ζώνης του Ευρώ (+4%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2023) που παραδοσιακά έχουν υψηλότερη Δαπάνη.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί πως η ΜΚΔ, η ΜΔΔ και η ΜΔΠ του εξερχόμενου τουρισμού είναι κατά -35%, -20% και -19% χαμηλότερα από τα αντίστοιχα μεγέθη του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα.

⁴ Ην. Βασίλειο, Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία και Ολλανδία

⁵ Βουλγαρία και Τουρκία

4. Εξερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση, 2019, 2022 και 2023

Πίνακας 1: Βασικά μεγέθη εξερχόμενου τουρισμού από Ελλάδα ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

	Αναχωρήσεις						Διανυκτερεύσεις						Πληρωμές					
	2019		2022		2023		2019		2022		2023		2019		2022		2023	
	σε χιλ.		σε χιλ.		σε χιλ.		σε χιλ.		σε χιλ.		σε χιλ.		σε εκατ. €		σε εκατ. €		σε εκατ. €	
Σύνολο αναχωρήσεων	7.848		5.094		6.189													
Σύνολο προορισμών	8.294		5.278		6.468		44.916		35.745		34.872		2.744		1.925		2.432	
Χώρες Ζώνης Ευρώ	2.222	27%	1.825	35%	2.317	36%	17.599	39%	16.659	47%	16.116	46%	1.157	42%	937	49%	1.170	48%
Χώρες ΕΕ εκτός Ζώνης Ευρώ	2.324	28%	1.241	24%	1.585	25%	5.466	12%	3.900	11%	4.189	12%	317	12%	212	11%	271	11%
Λοιπές Χώρες	3.747	45%	2.211	42%	2.566	40%	21.851	49%	15.186	42%	14.567	42%	1.270	46%	776	40%	991	41%
Ιταλία	438	5%	407	8%	578	9%	2.732	6%	2.242	6%	3.002	9%	246	9%	196	10%	273	11%
Γερμανία	584	7%	378	7%	474	7%	4.786	11%	3.987	11%	4.148	12%	263	10%	194	10%	244	10%
Ηνωμένο Βασίλειο	373	4%	255	5%	328	5%	3.660	8%	3.221	9%	2.643	8%	232	8%	177	9%	201	8%
Κύπρος	239	3%	296	6%	337	5%	2.560	6%	4.216	12%	3.176	9%	95	3%	131	7%	149	6%
Τουρκία	1.091	13%	479	9%	599	9%	2.879	6%	1.382	4%	1.836	5%	176	6%	111	6%	140	6%
Γαλλία	189	2%	186	4%	196	3%	1.599	4%	1.286	4%	1.177	3%	132	5%	118	6%	119	5%
Ισπανία	169	2%	127	2%	191	3%	1.323	3%	1.177	3%	1.292	4%	105	4%	81	4%	112	5%
ΗΠΑ	145	2%	80	2%	86	1%	2.599	6%	1.872	5%	1.474	4%	159	6%	103	5%	99	4%
Ολλανδία	138	2%	118	2%	145	2%	1.412	3%	1.420	4%	1.194	3%	71	3%	69	4%	80	3%
Αυστρία	178	2%	126	2%	161	2%	798	2%	827	2%	739	2%	97	4%	60	3%	79	3%
Βουλγαρία	1.916	23%	862	16%	1.069	17%	2.496	6%	1.337	4%	1.433	4%	138	5%	67	3%	67	3%
Αίγυπτος	71	1%	53	1%	63	1%	797	2%	845	2%	458	1%	38	1%	28	1%	46	2%
Πολωνία	68	1%	52	1%	84	1%	477	1%	470	1%	569	2%	27	1%	20	1%	35	1%
Τσεχία	58	1%	34	1%	37	1%	312	1%	469	1%	194	1%	24	1%	17	1%	15	1%
Ρωσία	60	1%	10	0%	5	0%	653	1%	251	1%	90	0%	31	1%	6	0%	4	0%
Λοιπές	2.575	31%	1.814	34%	2.113	33%	15.833	35%	10.741	30%	11.449	33%	911	33%	545	28%	769	32%

Πηγή: Έρευνα Συνόρων της Τράπεζας της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η πλήρης άρση των ταξιδιωτικών περιορισμών που κατεγράφει σε παγκόσμιο επίπεδο το 2023, κυρίως στις ασιατικές αγορές αφού στις υπόλοιπες η άρση των ταξιδιωτικών περιορισμών είχε ολοκληρωθεί μέχρι το 1^ο τρίμηνο του 2022, σε συνδυασμό με την περαιτέρω βελτίωση του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα, επέδρασαν θετικά στην πρόθεση των κατοίκων Ελλάδας για πραγματοποίηση ταξιδιών στο εξωτερικό. Όμως, παρά την ανάκαμψη που σημείωσε ο εξερχόμενος τουρισμός το 2023, υπολείπεται ακόμα των προ πανδημίας επιπέδων. Συγκεκριμένα:

- Μεταξύ 2019 και 2023 παρατηρείται μείωση σε όλα τα βασικά μεγέθη: αναχωρήσεις (-21%, από 7,8 εκατ. το 2019 σε 6,2 εκατ. το 2023), διανυκτερεύσεις (-22%, από 44,9 εκατ. το 2019 σε 34,9 εκατ. το 2023) και πληρωμές (-11%, από € 2,7 δισ. το 2019 σε € 2,4 δισ. το 2023),
- Μεταξύ 2022 και 2023, ο εξερχόμενος τουρισμός εμφάνισε αύξηση αναχωρήσεων (+21%, από 5,1 εκατ. το 2022 σε 6,2 εκατ. το 2023) και πληρωμών (+26%, από € 1,9 δισ. το 2022 σε € 2,4 δισ. το 2023) και μείωση διανυκτερεύσεων (-2%, από 35,7 εκατ. το 2022 σε 34,9 εκατ. το 2023).

Τέλος, όπως φαίνεται και στον ακόλουθο πίνακα, η ανάκαμψη την περίοδο 2019-2023 του εξερχόμενου τουρισμού ήταν πιο έντονη στις Χώρες της Ευρωζώνης, ξεπερνώντας και τα επίπεδα του 2019, σε σύγκριση με τις Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ και τις Λοιπές Χώρες που υπολείπονται ακόμα των προ πανδημίας επιπέδων.

Πίνακας 2: Μεταβολές Βασικών Μεγεθών ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

	Αναχωρήσεις		Διανυκτερεύσεις		Πληρωμές	
	2019-2023	2022-2023	2019-2023	2022-2023	2019-2023	2022-2023
Σύνολο εξερχόμενου	-21%	21%	-22%	-2%	-11%	26%
Χώρες Ζώνης του Ευρώ	4%	27%	-8%	-3%	1%	25%
Χώρες ΕΕ εκτός Ζώνης Ευρώ	-32%	28%	-23%	7%	-15%	28%
Λοιπές Χώρες	-32%	16%	-33%	-4%	-22%	28%
Ιταλία	32%	42%	10%	34%	11%	39%
Γερμανία	-19%	25%	-13%	4%	-7%	26%
Ην. Βασίλειο	-12%	29%	-28%	-18%	-13%	13%
Κύπρος	41%	14%	24%	-25%	58%	14%
Τουρκία	-45%	25%	-36%	33%	-21%	26%
Γαλλία	4%	5%	-26%	-9%	-9%	1%
Ισπανία	13%	50%	-2%	10%	6%	38%
ΗΠΑ	-41%	7%	-43%	-21%	-37%	-3%
Ολλανδία	5%	23%	-15%	-16%	12%	16%
Αυστρία	-9%	28%	-7%	-11%	-18%	31%
Βουλγαρία	-44%	24%	-43%	7%	-51%	0%
Αίγυπτος	-12%	18%	-43%	-46%	23%	63%
Πολωνία	24%	62%	19%	21%	27%	72%
Τσεχία	-36%	8%	-38%	-59%	-38%	-15%
Ρωσία	-91%	-47%	-86%	-64%	-87%	-30%
Λοιπές	-18%	16%	-28%	7%	-16%	41%

Πηγή: ΤΤΕ-Επεξεργασία INSETE Intelligence

ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ (+7%) και Λοιπές Χώρες (-4%) και

✓ πληρωμές: Χώρες ζώνης του Ευρώ (+25%), Χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ (+28%) και Λοιπές Χώρες (+28%).

Ειδικότερα, σε επίπεδο ευρέων γεωγραφικών περιοχών ανά εξεταζόμενη περίοδο, παρατηρούμε:

- την περίοδο 2019-2023, μείωση σε όλες τις επιμέρους γεωγραφικές περιοχές και σε όλες τις κατηγορίες, με εξαίρεση τις Χώρες της Ευρωζώνης στις αναχωρήσεις και στις πληρωμές:

- ✓ αναχωρήσεις: Χώρες της ζώνης του Ευρώ (+4%), Χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ (-32%) και Λοιπές Χώρες (-32%),

- ✓ διανυκτερεύσεις: Χώρες της ζώνης του Ευρώ (-8%), Χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ (-23%) και Λοιπές Χώρες (-33%) και

- ✓ πληρωμές: Χώρες της ζώνης του Ευρώ (+1%), Χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ (-15%) και Λοιπές Χώρες (-22%).

- την περίοδο 2022-2023, όλες οι επιμέρους γεωγραφικές περιοχές και όλες οι κατηγορίες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Χώρες της Ευρωζώνης και τις Λοιπές Χώρες για τις διανυκτερεύσεις:

- ✓ αναχωρήσεις: Χώρες ζώνης του Ευρώ (+27%), Χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ (+28%) και Λοιπές Χώρες (+16%),

- ✓ διανυκτερεύσεις: Χώρες ζώνης του Ευρώ (-3%), Χώρες της

Πίνακας 3: Βασικοί δείκτες του εξερχόμενου τουρισμού από Ελλάδα ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

	ΜΚΔ						ΜΔΔ						ΜΔΠ					
	2019		2022		2023		2019		2022		2023		2019		2022		2023	
	σε €	ως % χώρας	σε €	ως % χώρας	σε €	ως % χώρας	σε €	ως % χώρας	σε €	ως % χώρας	σε €	ως % χώρας	σε διαν.	ως % χώρας	σε διαν.	ως % χώρας	σε διαν.	ως % χώρας
Σύνολο	350		378		393		61		54		70		5,7		7,0		5,6	
Χώρες Ζώνης Ευρώ	521	149%	513	136%	505	129%	66	108%	56	104%	73	104%	7,9	138%	9,1	130%	7,0	123%
Χώρες ΕΕ εκτός Ζώνης Ευρώ	136	39%	171	45%	171	43%	58	95%	54	101%	65	93%	2,4	41%	3,1	45%	2,6	47%
Λοιπές Χώρες	339	97%	351	93%	386	98%	58	95%	51	95%	68	98%	5,8	102%	6,9	98%	5,7	101%
Ιταλία	561	160%	482	128%	472	120%	90	147%	88	163%	91	130%	6,2	109%	5,5	78%	5,2	92%
Γερμανία	451	129%	514	136%	515	131%	55	90%	49	90%	59	84%	8,2	143%	10,5	150%	8,8	155%
Ηνωμένο Βασίλειο	621	178%	696	184%	611	156%	63	104%	55	102%	76	109%	9,8	171%	12,6	180%	8,0	143%
Κύπρος	396	113%	444	117%	443	113%	37	60%	31	58%	47	67%	10,7	187%	14,3	203%	9,4	167%
Τουρκία	161	46%	232	61%	233	59%	61	100%	80	149%	76	109%	2,6	46%	2,9	41%	3,1	54%
Γαλλία	697	199%	634	168%	607	155%	82	135%	92	170%	101	145%	8,5	148%	6,9	98%	6,0	106%
Ισπανία	624	178%	637	169%	587	149%	80	130%	69	128%	87	124%	7,8	137%	9,3	132%	6,8	120%
ΗΠΑ	1.093	313%	1.279	339%	1.151	293%	61	100%	55	102%	67	97%	17,9	312%	23,3	332%	17,1	303%
Ολλανδία	515	147%	583	154%	549	140%	50	83%	49	90%	67	96%	10,2	178%	12,0	171%	8,2	146%
Αυστρία	544	156%	479	127%	488	124%	121	198%	73	136%	107	153%	4,5	78%	6,6	94%	4,6	81%
Βουλγαρία	72	21%	77	20%	62	16%	55	90%	50	92%	47	67%	1,3	23%	1,6	22%	1,3	24%
Αίγυπτος	526	151%	534	141%	738	188%	47	77%	34	62%	101	145%	11,2	195%	15,9	227%	7,3	130%
Πολωνία	405	116%	389	103%	414	105%	58	94%	43	80%	61	88%	7,0	123%	9,0	129%	6,8	120%
Τσεχία	412	118%	507	134%	401	102%	77	126%	37	69%	77	110%	5,4	94%	13,6	194%	5,2	93%
Ρωσία	517	148%	564	149%	746	190%	48	78%	23	42%	44	63%	10,8	189%	25,0	356%	17,0	301%
Λοιπές	354	101%	300	79%	364	93%	58	94%	51	94%	67	96%	6,1	107%	5,9	84%	5,4	96%

Πηγή: Έρευνα Συνόρων της Τράπεζας της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά τους Βασικούς Δείκτες, παρατηρούμε και στις δύο εξεταζόμενες περιόδους ότι η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη και η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση εμφάνισαν αύξηση ενώ αντίθετα η Μέση Διάρκεια Παραμονής μείωση. Ειδικότερα, την περίοδο:

- 2019-2023, η εικόνα ήταν θετική στην ΜΚΔ (+12%, από € 350 το 2019 σε € 393 το 2023) και στην ΜΔΔ (+14%, από € 61 το 2019 σε € 70 το 2023) και αρνητική στην ΜΔΠ (-2%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2023) και
- 2022-2023, η εικόνα ήταν παρόμοια, με την ΜΚΔ (+4%, από € 378 το 2022 σε € 393 το 2023) και την ΜΔΔ (+30%, από € 54 το 2022 σε € 70 το 2023) να σημειώνουν αύξηση ενώ αντίθετα η ΜΔΠ (-20%, από 7,0 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2023) μείωση.

Συμπερασματικά, θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι κατά την περίοδο 2019-2023, αν και ο εξερχόμενος τουρισμός μειώθηκε, τα ταξίδια που πραγματοποιήθηκαν ήταν μεγαλύτερης κατά Κεφαλήν Δαπάνης και Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση αλλά μικρότερης Διάρκειας Παραμονής. Αυτό, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, οφείλεται αφενός στις πληθωριστικές πιέσεις των ετών 2022 και 2023 που οδήγησαν το τουριστικό πακέτο σε υψηλότερα επίπεδα και αφετέρου στην αύξηση των ταξιδίων City Break και την μείωση των ταξιδίων με σκοπό την επίσκεψη σε φίλους & συγγενείς, τάση η οποία είχε αντιστραφεί κατά την διάρκεια της πανδημικής κρίσης. Όπως φαίνεται και στον ακόλουθο πίνακα, σε αντίθεση με τα συνολικά μεγέθη, η πορεία των δεικτών διαφοροποιήθηκε ανάλογα με το αν ο προορισμός ήταν εντός ή εκτός της ευρωζώνης ή εντός ή εκτός της ΕΕ.

Πίνακας 4: Μεταβολές Βασικών Δεικτών ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

	ΜΚΔ		ΜΔΔ		ΜΔΠ	
	2019-2023	2022-2023	2019-2023	2022-2023	2019-2023	2022-2023
Σύνολο εξερχόμενου	12%	4%	14%	30%	-2%	-20%
Χώρες Ζώνης του Ευρώ	-3%	-2%	10%	29%	-12%	-24%
Χώρες ΕΕ εκτός Ζώνης Ευρώ	25%	0%	11%	19%	12%	-16%
Λοιπές Χώρες	14%	10%	17%	33%	-3%	-17%
Ιταλία	-16%	-2%	1%	4%	-17%	-6%
Γερμανία	14%	0%	7%	21%	7%	-17%
Ην. Βασίλειο	-2%	-12%	20%	38%	-18%	-36%
Κύπρος	12%	0%	27%	51%	-12%	-34%
Τουρκία	44%	0%	24%	-5%	16%	6%
Γαλλία	-13%	-4%	23%	10%	-29%	-13%
Ισπανία	-6%	-8%	9%	26%	-14%	-27%
ΗΠΑ	5%	-10%	10%	23%	-5%	-27%
Ολλανδία	7%	-6%	32%	38%	-20%	-32%
Αυστρία	-10%	2%	-12%	46%	2%	-30%
Βουλγαρία	-13%	-19%	-15%	-6%	3%	-14%
Αίγυπτος	40%	38%	114%	201%	-34%	-54%
Πολωνία	-3%	-21%	7%	42%	-4%	-25%
Τσεχία	14%	10%	0%	106%	-2%	-62%
Ρωσία	44%	32%	-8%	95%	57%	-32%
Λοιπές	3%	21%	17%	32%	-12%	-8%

Πηγή: ΤτΕ-Επεξεργασία INSETE Intelligence

✓ μείωση της ΜΔΠ σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές: Χώρες της ζώνης του Ευρώ (-24%), Χώρες της ΕΕ εκτός ζώνης του Ευρώ (-16%) και Λοιπές χώρες (-17%).

Σε επίπεδο ευρέων γεωγραφικών περιοχών, ανά εξεταζόμενη περίοδο παρατηρούμε:

- την περίοδο 2019-2023:
  - ✓ αύξηση της ΜΚΔ στις Χώρες της ΕΕ εκτός ζώνης του Ευρώ (+25%) και στις Λοιπές χώρες (+14%) και μείωση στις Χώρες της ζώνης του Ευρώ (-3%),
  - ✓ αύξηση της ΜΔΔ σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές: Χώρες της ζώνης του Ευρώ (+10%), Χώρες της ΕΕ εκτός ζώνης του Ευρώ (+11%) και Λοιπές χώρες (+17%) και
  - ✓ αύξηση της ΜΔΠ στις Χώρες της ΕΕ εκτός ζώνης του Ευρώ (+12%) και μείωση στις Χώρες της ζώνης του Ευρώ (-12%) και στις Λοιπές χώρες (-3%) και
- την περίοδο 2022-2023:
  - ✓ αύξηση της ΜΚΔ στις Λοιπές Χώρες (+10%) και μείωση στις Χώρες της ζώνης του Ευρώ (-2%) και στις Χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ (-0,02%),
  - ✓ αύξηση της ΜΔΔ σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές: Χώρες της ζώνης του Ευρώ (+29%), Χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ (+19%) και Λοιπές Χώρες (+33%) και

5. Εποχικότητα ανά τρίμηνο⁶, 2023

Πίνακας 5: Εποχικότητα ανά προορισμό και ανά τρίμηνο, 2023

ΣΥΝΟΛΟ	Αναχωρήσεις				Διανυκτερεύσεις				Πληρωμές			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Χώρες ζώνης ευρώ	19%	30%	26%	25%	21%	29%	25%	25%	17%	29%	29%	26%
Χώρες ΕΕ εκτός ζώνης ευρώ	18%	24%	37%	20%	22%	29%	27%	22%	20%	28%	27%	25%
Λοιπές Χώρες	23%	29%	24%	24%	23%	29%	29%	19%	19%	26%	30%	24%
Ιταλία	20%	33%	24%	23%	19%	36%	24%	21%	19%	33%	25%	23%
Γερμανία	23%	27%	21%	29%	26%	24%	18%	31%	20%	27%	23%	30%
Ηνωμένο Βασίλειο	22%	32%	24%	22%	25%	36%	21%	17%	19%	31%	26%	24%
Κύπρος	20%	29%	31%	19%	22%	26%	29%	23%	17%	25%	36%	22%
Τουρκία	23%	24%	28%	25%	21%	27%	33%	19%	21%	23%	32%	24%
Γαλλία	14%	29%	32%	25%	12%	30%	35%	23%	12%	27%	36%	25%
Ισπανία	9%	32%	40%	19%	11%	34%	40%	15%	8%	30%	45%	17%
ΗΠΑ	24%	26%	32%	18%	24%	24%	30%	22%	23%	23%	30%	23%
Ολλανδία	16%	29%	19%	36%	21%	30%	18%	31%	16%	28%	19%	37%
Αυστρία	19%	30%	22%	29%	19%	34%	19%	28%	17%	28%	27%	28%
Βουλγαρία	17%	21%	43%	18%	21%	24%	34%	20%	23%	23%	33%	21%
Αίγυπτος	15%	31%	39%	15%	13%	31%	38%	18%	15%	26%	46%	13%
Πολωνία	14%	33%	23%	31%	17%	33%	24%	26%	15%	28%	26%	31%
Τσεχία	27%	20%	17%	36%	27%	27%	15%	31%	27%	20%	14%	39%
Ρωσία	28%	20%	47%	6%	43%	8%	34%	16%	27%	8%	49%	15%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

⁶ Με κόκκινο σημειώνονται τα μεγέθη που είναι μικρότερα από το αντίστοιχο μέγεθος για το σύνολο του εισερχόμενου τουρισμού – και άρα η χώρα στην οποία αφορά έχει χαμηλότερη εποχικότητα από τον γενικό μέσο όρο του τριμήνου, ενώ με πράσινο αυτά που είναι υψηλότερα – και άρα η χώρα στην οποία αφορά έχει υψηλότερη εποχικότητα από τον γενικό μέσο όρο του τριμήνου.

Σε αντίθεση με τον εισερχόμενο τουρισμό, η εποχικότητα στον εξερχόμενο τουρισμό δεν είναι τόσο έντονη, με την κατανομή των βασικών μεγεθών του να είναι πιο ισοκαταταμημένη στα επιμέρους τρίμηνα. Η εικόνα σε σύγκριση με το 2019, τελευταίο έτος πριν από την έξαρση της πανδημίας του κορονοϊού, είναι παρόμοια με εξαίρεση ίσως το 3^ο τρίμηνο για τις διανυκτερεύσεις και τις πληρωμές.

Ειδικότερα, σε ότι αφορά το σύνολο του εξερχόμενου τουρισμού ανά τρίμηνο για το 2023 παρατηρούμε ότι στο:

- 1^ο τρίμηνο καταγράφηκαν το 20% των αναχωρήσεων, το 22% των διανυκτερεύσεων και το 18% των πληρωμών,
- 2^ο τρίμηνο το 28% των αναχωρήσεων, το 29% των διανυκτερεύσεων και το 28% των πληρωμών,
- 3^ο τρίμηνο το 28% των αναχωρήσεων, το 27% των διανυκτερεύσεων και το 29% των πληρωμών και
- 4^ο τρίμηνο το 24% των αναχωρήσεων, το 22% των διανυκτερεύσεων και το 25% των πληρωμών.

Αναφορικά με τις ευρείες γεωγραφικές περιοχές, παρατηρούμε ανά τρίμηνο ότι:

- Αναχωρήσεις: Χώρες Ζώνης του Ευρώ (1^ο 19%, 2^ο 30%, 3^ο 26% και 4^ο 25%), Χώρες ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ (1^ο 18%, 2^ο 24%, 3^ο 37% και 4^ο 20%) και Λοιπές Χώρες (1^ο 23%, 2^ο 29%, 3^ο 24% και 4^ο 24%),
- Διανυκτερεύσεις: Χώρες Ζώνης του Ευρώ (1^ο 21%, 2^ο 29%, 3^ο 25% και 4^ο 25%), Χώρες ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ (1^ο 22%, 2^ο 29%, 3^ο 27% και 4^ο 22%) και Λοιπές Χώρες (1^ο 23%, 2^ο 29%, 3^ο 29% και 4^ο 19%) και
- Πληρωμές: Χώρες Ζώνης του Ευρώ (1^ο 17%, 2^ο 29%, 3^ο 29% και 4^ο 26%), Χώρες ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ (1^ο 20%, 2^ο 28%, 3^ο 27% και 4^ο 25%) και Λοιπές Χώρες (1^ο 19%, 2^ο 26%, 3^ο 30% και 4^ο 24%).

Όσον αφορά τους επιμέρους προορισμούς, η υψηλότερη εποχικότητα για το:

- 1^ο τρίμηνο στις
  - Αναχωρήσεις καταγράφηκε στην Ρωσία (28%) και την Τσεχία (27%),
  - Διανυκτερεύσεις στην Ρωσία (43%), την Τσεχία (27%), την Γερμανία (26%) και το Ην. Βασίλειο (25%) και
  - Πληρωμές στην Τσεχία και την Ρωσία (27% αντίστοιχα).

- 2^ο τρίμηνο στις
  - Αναχωρήσεις στην Πολωνία και την Ιταλία με 33% αντίστοιχα, στο Ην. Βασίλειο και την Ισπανία με 32% αντίστοιχα και στην Αίγυπτο με 31%,
  - Διανυκτερεύσεις στην Ιταλία και το Ην. Βασίλειο με 36% αντίστοιχα, στην Ισπανία και την Αυστρία με 34% αντίστοιχα και στην Πολωνία με 33% και
  - Πληρωμές στην Ιταλία (33%), το Ην. Βασίλειο (31%) και την Ισπανία (30%).
- 3^ο τρίμηνο στις
  - Αναχωρήσεις στην Ρωσία (47%), την Βουλγαρία (43%) και την Ισπανία (40%),
  - Διανυκτερεύσεις στην Ισπανία (40%), την Αίγυπτο (38%) και την Γαλλία (35%) και
  - Πληρωμές στην Ρωσία (49%), την Αίγυπτο (46%) και την Ισπανία (45%).
- 4^ο τρίμηνο στις
  - Αναχωρήσεις στην Ολλανδία και την Τσεχία με 36% αντίστοιχα,
  - Διανυκτερεύσεις στην Γερμανία, την Ολλανδία και την Τσεχία με 31% αντίστοιχα και
  - Πληρωμές στην Τσεχία (39%) και την Ολλανδία (37%).

Για τον προορισμό της Ρωσίας η εικόνα δεν είναι αντιπροσωπευτική, καθώς έχουν επιβληθεί ταξιδιωτικοί περιορισμοί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, λόγω της εισβολής της στην Ουκρανία, στα ταξίδια από και προς την Ρωσία.

6. Εξερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2022 και 2023

6.1 Αναχωρήσεις ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2022 και 2023

Πίνακας 6: Αναχωρήσεις ανά γεωγραφική περιοχή (σε χιλ.), 2019, 2022 και 2023

Γεωγραφική Περιοχή	2019	2022	2023	%Δ	
				2019-2023	2022-2023
Χώρες ζώνης ευρώ	2.222	1.825	2.317	4%	27%
Χώρες ΕΕ εκτός ζώνης ευρώ	2.324	1.241	1.585	-32%	28%
Λοιπές Χώρες	3.747	2.211	2.566	-32%	16%
Σύνολο Αναχωρήσεων	7.848	5.094	6.189	-21%	21%
Σύνολο Προορισμών	8.294	5.278	6.468	-22%	23%
Σύνολο Προορισμών/Αναχώρηση	1,06	1,05	1,05	-1%	0%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω (βλ. σελ. 6), η πλήρης άρση των ταξιδιωτικών περιορισμών στην ταξιδιωτική βιομηχανία το 2023, κυρίως στις ασιατικές αγορές, συνοδεύτηκε από περαιτέρω ανάκαμψη της ταξιδιωτικής κίνησης σε παγκόσμιο επίπεδο. Όπως ήταν επακόλουθο, η εξερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση από Ελλάδα επηρεάστηκε θετικά από αυτή την εξέλιξη. Ειδικότερα, παρατηρούμε την περίοδο:

- 2019-2023 μείωση των αναχωρήσεων κατά -21% (από 7,8 εκατ. το 2019 σε 6,2 εκατ. το 2023) και
- 2022-2023 αύξηση κατά +21% (από 5,1 εκατ. το 2022 σε 6,2 εκατ. το 2023).

Σε ότι αφορά τις επιμέρους γεωγραφικές περιοχές, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2019-2023 οι προορισμοί της Ζώνης του Ευρώ ανέκαμψαν με υψηλότερους ρυθμούς, ξεπερνώντας και τα επίπεδα του 2019, σε σύγκριση με τις Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ και τις Λοιπές Χώρες. Ειδικότερα, παρατηρούμε την περίοδο:

- 2019-2023, αύξηση στις Χώρες της ζώνης του Ευρώ (+4%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2023) και μείωση στις Χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ (-32%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2023) και στις Λοιπές Χώρες (-32%, από 3,7 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2023) και

- 2022-2023, όλες οι ευρείες γεωγραφικές περιοχές εμφάνισαν αύξηση: Χώρες ζώνης του Ευρώ (+27%, από 1,8 εκατ. το 2022 σε 2,3 εκατ. το 2023), Χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ (+28%, από 1,2 εκατ. το 2022 σε 1,6 εκατ. το 2023) και Λοιπές Χώρες (+16%, από 2,2 εκατ. το 2022 σε 2,6 εκατ. το 2023).

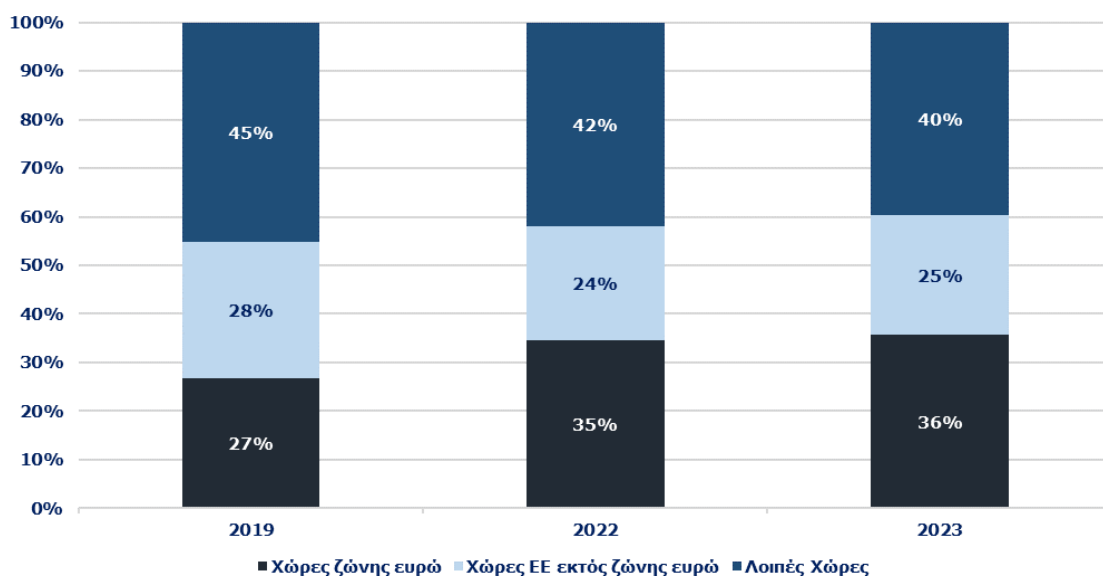
Σε ότι αφορά τον αριθμό των προορισμών που επέλεξαν οι αναχωρήσαντες κατά το ταξίδι τους, παρατηρούμε την περίοδο:

- 2019-2023 μείωση κατά -22% (από 8,3 εκατ. το 2019 σε 6,5 εκατ. το 2023) και
- 2022-2023 αύξηση κατά +23% (από 5,3 εκατ. το 2022 σε 6,5 εκατ. το 2023).

Ως εκ τούτου, ο λόγος προορισμοί ανά αναχώρηση βαίνει πτωτικός την περίοδο 2019-2023 ενώ την περίοδο 2022-2023 παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητος. Ειδικότερα, την περίοδο:

- 2019-2023 μείωση κατά -1% (από 1,06 προορισμούς το 2019 σε 1,05 προορισμούς το 2023) και
- 2022-2023 οριακή μείωση κατά -0,4% (από 1,05 προορισμούς το 2022 σε 1,045 προορισμούς το 2023).

Γράφημα 3: Διαχρονική κατανομή αναχωρήσεων ανά γεωγραφική περιοχή (σε χιλ.), 2019, 2022 και 2023

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2023) και Λοιπές Χώρες (από 42% το 2022 σε 40% το 2023).

Σε ότι αφορά τα μερίδια των επιμέρους ευρέων γεωγραφικών περιοχών ανά εξεταζόμενη περίοδο, παρατηρούμε την περίοδο:

- 2019-2023, αύξηση του μεριδίου των προορισμών της Ζώνης του Ευρώ και μείωση των άλλων επιμέρους γεωγραφικών περιοχών. Ειδικότερα: Χώρες της Ζώνης του Ευρώ (από 27% το 2019 σε 36% το 2023), Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ (από 28% το 2019 σε 25% το 2023) και Λοιπές Χώρες (από 45% το 2019 σε 40% το 2023) και
- 2022-2023, λόγω της σταδιακής ομαλοποίησης της κατάστασης από το 2022, τα μερίδια στις επιμέρους γεωγραφικές περιοχές δεν εμφανίζουν σημαντικές αποκλίσεις. Συγκεκριμένα: Χώρες Ζώνης του Ευρώ (από 35% το 2022 σε 36% το 2023), Χώρες ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ (από 24% το 2022 σε 25% το

6.2 Διανυκτερεύσεις ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2022 και 2023

Πίνακας 7: Διανυκτερεύσεις ανά γεωγραφική περιοχή (σε χιλ.), 2019, 2022 και 2023

Γεωγραφική Περιοχή	2019	2022	2023	%Δ	
				2019-2023	2022-2023
Χώρες ζώνης ευρώ	17.599	16.659	16.116	-8%	-3%
Χώρες ΕΕ εκτός ζώνης ευρώ	5.466	3.900	4.189	-23%	7%
Λοιπές Χώρες	21.851	15.186	14.567	-33%	-4%
Σύνολο	44.916	35.745	34.872	-22%	-2%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

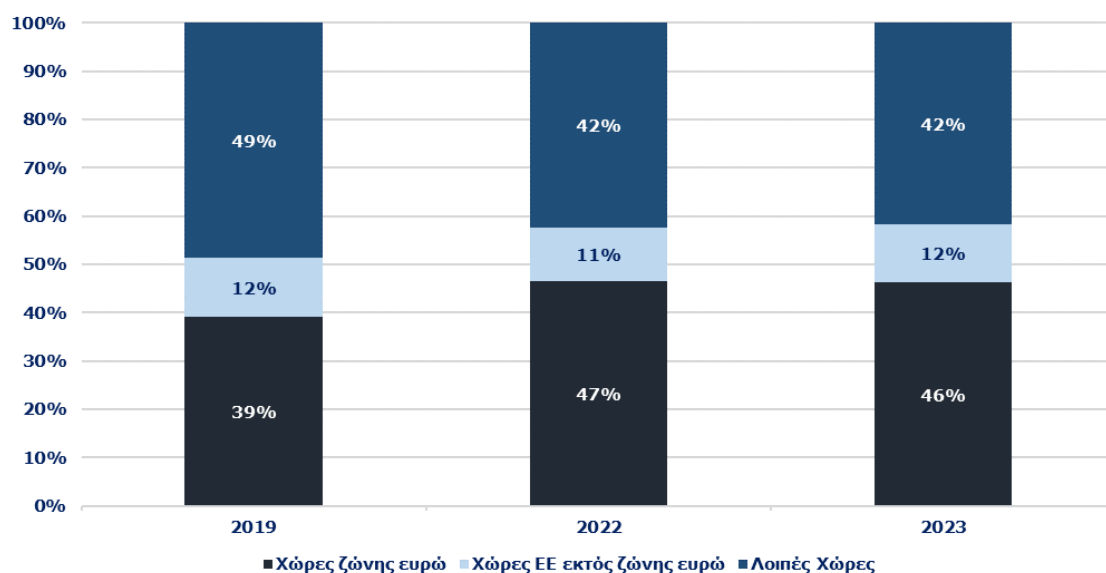
Οι διανυκτερεύσεις την περίοδο 2019-2023 εμφάνισαν παρόμοια εικόνα με τις αναχωρήσεις και τις πληρωμές ενώ την περίοδο 2022-2023 μείωση σε αντίθεση με τις αναχωρήσεις και τις πληρωμές που κατέγραψαν αύξηση. Συγκεκριμένα, παρατηρούμε την περίοδο:

- 2019-2023 μείωση κατά -22% (από 44,9 εκατ. το 2019 σε 34,9 εκατ. το 2023) και
- 2022-2023 πτώση κατά -2% (από 35,7 εκατ. το 2022 σε 34,9 εκατ. το 2023).

Αναφορικά με τις επιμέρους γεωγραφικές περιοχές, όλες οι περιοχές και για τις δύο εξεταζόμενες περιόδους σημείωσαν μείωση στον αριθμό των διανυκτερεύσεων τους, με εξαίρεση τις Χώρες της ΕΕ εκτός ζώνης Ευρώ την περίοδο 2022-2023. Παρόλα αυτά, η μείωση σε προορισμούς της Ευρωζώνης την περίοδο 2019-2023 είναι συγκριτικά μικρότερη απ' ότι στις άλλες γεωγραφικές περιοχές και αυτό λόγω του υψηλότερου ρυθμού ανάκαμψης. Συγκεκριμένα, παρατηρούμε την περίοδο:

- 2019-2023, μείωση σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές: Χώρες Ζώνης του Ευρώ (-8%, από 17,6 εκατ. το 2019 σε 16,1 εκατ. το 2023), Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ (-23%, από 5,5 εκατ. το 2019 σε 4,2 εκατ. το 2023) και Λοιπές Χώρες (-33%, από 21,9 εκατ. το 2019 σε 14,6 εκατ. το 2023) και
- 2022-2023, μείωση στις Χώρες ζώνης του Ευρώ (-3%, από 16,7 εκατ. το 2022 σε 16,1 εκατ. το 2023) και στις Λοιπές Χώρες (-4%, από 15,2 εκατ. το 2022 σε 14,6 εκατ. το 2023) και αύξηση στις Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ (+7%, από 3,9 εκατ. το 2022 σε 4,2 εκατ. το 2023).

Γράφημα 4: Διαχρονική κατανομή διανυκτερεύσεων ανά γεωγραφική περιοχή (σε χιλ.), 2019, 2022 και 2023

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους γεωγραφικών περιοχών, παρατηρούμε

- την περίοδο 2019-2023, αύξηση μεριδίου στις Χώρες της ζώνης του Ευρώ (από 39% το 2019 σε 46% το 2023), μείωση στις Λοιπές Χώρες (από 49% το 2019 σε 42% το 2023) ενώ το μερίδιο των Χωρών της ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ παρέμεινε αμετάβλητο (12%) και
- την περίοδο 2022-2023, μείωση του μεριδίου στις Χώρες της ζώνης του Ευρώ (από 47% το 2022 σε 46% το 2023), αύξηση στις Χώρες ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ (από 11% το 2022 σε 12% το 2023) ενώ το μερίδιο στις Λοιπές Χώρες παρέμεινε αμετάβλητο (42%).

Συμπερασματικά, οι διανυκτερεύσεις την περίοδο 2019-2023 εμφάνισαν υψηλότερη μείωση σε σύγκριση με τις αναχωρήσεις (οριακή) και τις πληρωμές. Αυτό οφείλεται, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω στην μείωση της Μέσης Διάρκειας Παραμονής (βλ. σελ. 28) πιθανότατα λόγω των πληθωριστικών πιέσεων που οδήγησαν το τουριστικό πακέτο σε υψηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με προ πανδημίας και στην αύξηση των City Break. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι οι διανυκτερεύσεις στις Χώρες της Ζώνης του Ευρώ (-8%) έφθασαν σχεδόν στα προ-πανδημίας επίπεδα ενώ οι υπόλοιπες γεωγραφικές περιοχές υπολείπονται ακόμα σημαντικά. Αυτό εξηγεί εν πολλοίς και την αύξηση των πληρωμών (βλ. σελ. 23), αφού η δαπάνη για ένα ταξίδι σε χώρα της Ευρωζώνης είναι συγκριτικά υψηλότερη απ' ό,τι στις Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ.

6.3 Πληρωμές ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2022 και 2023

Πίνακας 8: Πληρωμές (σε εκατ. €) ανά γεωγραφική περιοχή (σε εκατ. €), 2019, 2022 και 2023

Γεωγραφική Περιοχή	2019	2022	2023	%Δ	%Δ
				2019-2023	2022-2023
Χώρες ζώνης ευρώ	1.157	937	1.170	1%	25%
Χώρες ΕΕ εκτός ζώνης ευρώ	317	212	271	-15%	28%
Λοιπές Χώρες	1.270	776	991	-22%	28%
Σύνολο	2.744	1.925	2.432	-11%	26%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

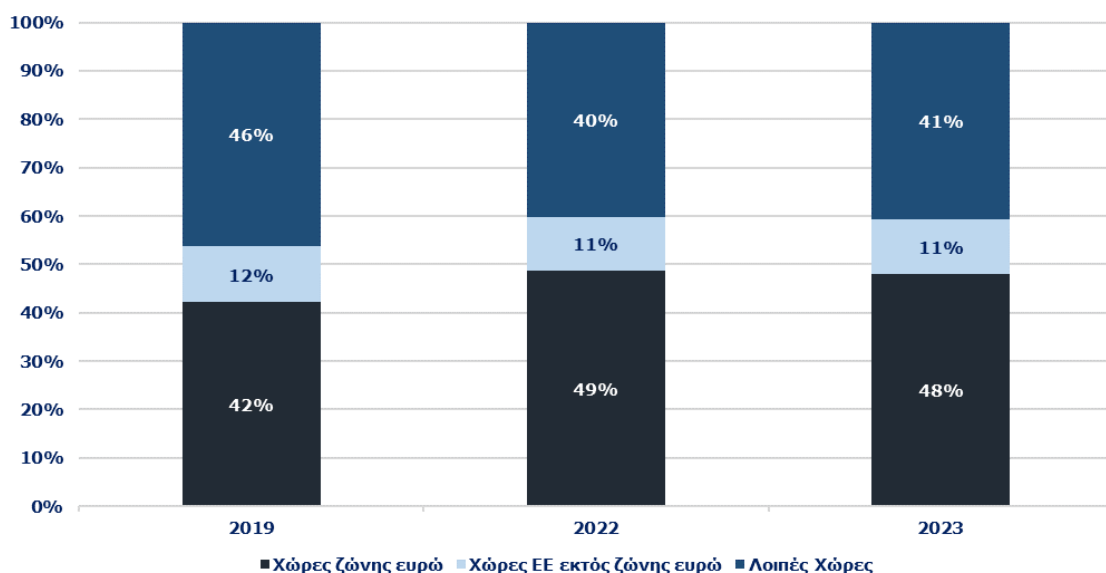
Παρόμοια εικόνα με τις αναχωρήσεις εμφανίζουν και οι πληρωμές, αν και με πιο ήπια μείωση την περίοδο 2019-2023 και πιο έντονη αύξηση την περίοδο 2022-2023. Συγκεκριμένα, την περίοδο:

- 2019-2023 μείωση κατά -11% (από € 2,7 δισ. το 2019 σε € 2,4 δισ. το 2023) και
- 2022-2023 αύξηση κατά +26% (από € 1,9 δισ. το 2022 σε € 2,4 δισ. το 2023).

Σε ότι αφορά τις επιμέρους γεωγραφικές περιοχές, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2019-2023 οι πληρωμές στις Χώρες της Ζώνης του Ευρώ ανέκαμψαν με υψηλότερο ρυθμό, ξεπερνώντας και τα προ πανδημίας επίπεδα, σε σύγκριση με τις Χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ και τις Λοιπές Χώρες. Συγκεκριμένα, παρατηρούμε την περίοδο:

- 2019-2023, αύξηση στις Χώρες ζώνης του Ευρώ (+1%, από € 1,2 δισ. το 2019 σε € 1,2 δισ. το 2023) και μείωση στις Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ (-15%, από € 317 εκατ. το 2019 σε € 271 εκατ. το 2023) και στις Λοιπές Χώρες (-22%, από € 1,3 δισ. το 2019 σε € 991 εκατ. το 2023) και
- 2022-2023, αύξηση σε όλες τις ευρείες γεωγραφικές περιοχές: Χώρες Ζώνης του Ευρώ (+25%, από € 937 εκατ. το 2022 σε € 1,2 δισ. το 2023), Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ (+28%, από € 212 εκατ. το 2022 σε € 271 εκατ. το 2023) και Λοιπές Χώρες (+28%, από € 776 εκατ. το 2022 σε € 991 εκατ. το 2023).

Γράφημα 5: Διαχρονική κατανομή πληρωμών (σε εκατ. €) ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2022 και 2023

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους γεωγραφικών περιοχών, παρατηρούμε την περίοδο:

- 2019-2023, αύξηση μεριδίου στις Χώρες της Ζώνης του Ευρώ (από 42% το 2019 σε 48% το 2023) και μείωση στις Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ (από 12% το 2019 σε 11% το 2023) και στις Λοιπές Χώρες (από 46% το 2019 σε 41% το 2023) και
- 2022-2023, μείωση του μεριδίου στις Χώρες της Ζώνης του Ευρώ (από 49% το 2022 σε 48% το 2023), αύξηση στις Λοιπές Χώρες (από 40% το 2022 σε 41% το 2023) ενώ το μερίδιο στις Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ παρέμεινε αμετάβλητο (11%).

Αξιοσημείωτο για τις Χώρες της Ζώνης του Ευρώ είναι, ότι κατά την εξεταζόμενη περίοδο οι πληρωμές εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις διανυκτερεύσεις και τις αναχωρήσεις, επιβεβαιώνοντας ότι ένα ταξίδι σε προορισμό της Ζώνης του Ευρώ απαιτεί υψηλότερη κατά Κεφαλήν Δαπάνη απ' ότι ένα ταξίδι στις Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ.

6.4 Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2022 και 2023

Πίνακας 9: Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη (σε €) ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2022 και 2023

Γεωγραφική Περιοχή	2019	2022	2023	%Δ	%Δ
				2019-2023	2022-2023
Χώρες ζώνης ευρώ	521	513	505	-3%	-2%
Χώρες ΕΕ εκτός ζώνης ευρώ	136	171	171	25%	0%
Λοιπές Χώρες	339	351	386	14%	10%
Σύνολο	350	378	393	12%	4%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε αντίθεση με τα βασικά μεγέθη, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη σημείωσε αύξηση και στις δύο εξεταζόμενες περιόδους. Συγκεκριμένα, την περίοδο:

- 2019-2023, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη σημείωσε αύξηση κατά +12% (από € 350 το 2019 σε € 393 το 2023) και
- 2022-2023, αύξηση κατά +4% (από € 378 το 2022 σε € 393 το 2023).

Σε ότι αφορά τις επιμέρους γεωγραφικές περιοχές, όλες σημείωσαν αύξηση και για τις δύο εξεταζόμενες περιόδους, με εξαίρεση τις Χώρες της Ζώνης του Ευρώ και για τις δύο εξεταζόμενες περιόδους και τις Χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του ευρώ την περίοδο 2022-2023. Συγκεκριμένα, την περίοδο:

- 2019-2023, μείωση της Μέσης κατά Κεφαλήν Δαπάνης εμφάνισαν οι Χώρες της ζώνης του Ευρώ (-3%, από € 521 το 2019 σε € 505 το 2023) και αύξηση οι Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ (+25%, από € 136 το 2019 σε € 171 το 2023) και οι Λοιπές Χώρες (+14%, από € 339 το 2019 σε € 386 το 2023) και
- 2022-2023, μείωση της Μέσης κατά Κεφαλήν Δαπάνης κατέγραψαν οι Χώρες της ζώνης του Ευρώ (-2%, από € 513 το 2022 σε € 505 το 2023) και οι Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ (-0,02%, από € 171 το 2022 σε € 171 το 2023) και αύξηση οι Λοιπές Χώρες (+10%, από € 351 το 2019 σε € 386 το 2023).

Αξιοσημείωτο είναι, ότι η αύξηση της Μέσης κατά Κεφαλήν Δαπάνης είναι απόρροια της αύξησης και για τις δύο εξεταζόμενες περιόδους της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (βλ. σελ. 27) αφού η Μέση Διάρκεια Παραμονής σημείωσε μείωση (βλ. σελ. 28). Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω αυτό οφείλεται στην αύξηση του τουριστικού πακέτου λόγω των πληθωριστικών πιέσεων που οδήγησε αφενός σε αύξηση της ημερήσιας δαπάνης και αφετέρου σε περιορισμό της διάρκειας διακοπών και στην αύξηση του μεριδίου των ταξιδίων City Break που έχουν παραδοσιακά χαμηλή Διάρκεια Παραμονής.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι η ΜΚΔ του εξερχόμενου τουρισμού (€ 393 το 2023) υπολείπεται σημαντικά (κατά -35%) της αντίστοιχης του εισερχόμενου (€ 603) που προκύπτει από την υστέρηση της ΜΔΔ κατά -20% και της ΜΔΠ κατά -19% (βλ. κατ.)

6.5 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2022 και 2023

Πίνακας 10: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση (σε €) ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2022 και 2023

Γεωγραφική Περιοχή	2019	2022	2023	%Δ	
				2019-2023	2022-2023
Χώρες ζώνης ευρώ	66	56	73	10%	29%
Χώρες ΕΕ εκτός ζώνης ευρώ	58	54	65	11%	19%
Λοιπές Χώρες	58	51	68	17%	33%
Σύνολο	61	54	70	14%	30%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση εμφανίζει παρόμοια εικόνα με την Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη και για τις δύο εξεταζόμενες περιόδους, αν και με πιο έντονους ρυθμούς αύξησης την περίοδο 2022-2023. Συγκεκριμένα, την περίοδο:

- 2019-2023, κατέγραψε αύξηση κατά +14% (από € 61 το 2019 σε € 70 το 2023) και
- 2022-2023, αύξηση κατά +30% (από € 54 το 2022 σε € 70 το 2023).

Σε ότι αφορά τις επιμέρους γεωγραφικές περιοχές, όλες σημείωσαν αύξηση και για στις δύο εξεταζόμενες περιόδους. Συγκεκριμένα, την περίοδο:

- 2019-2023, όλες οι επιμέρους γεωγραφικές περιοχές σημείωσαν αύξηση στην Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση: Χώρες της Ζώνης του Ευρώ (+10%, από € 66 το 2019 σε € 73 το 2023), Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ (+11%, από € 58 το 2019 σε € 65 το 2023) και Λοιπές Χώρες (+17%, από € 58 το 2019 σε € 68 το 2023) και
- 2022-2023, αύξηση σε όλες τις επιμέρους περιοχές: Χώρες της Ζώνης του Ευρώ (+29%, από € 56 το 2022 σε € 73 το 2023), Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ (+19%, από € 54 το 2022 σε € 65 το 2023) και Λοιπές Χώρες (+33%, από € 51 το 2022 σε € 68 το 2023).

Η ΜΔΔ του εξερχόμενου τουρισμού το 2023 (€ 70) υπολειπόταν κατά 20% της αντίστοιχης του εισερχόμενου (€ 87), έναντι -35% της ΜΚΔ (βλ. αν.).

6.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2022 και 2023

Πίνακας 11: Μέση Διάρκεια Παραμονής (σε διανυκτερεύσεις) ανά γεωγραφική περιοχή, 2019, 2022 και 2023

Γεωγραφική Περιοχή	2019	2022	2023	%Δ	%Δ
				2019-2023	2022-2023
Χώρες ζώνης ευρώ	7,9	9,1	7,0	-12%	-24%
Χώρες ΕΕ εκτός ζώνης ευρώ	2,4	3,1	2,6	12%	-16%
Λοιπές Χώρες	5,8	6,9	5,7	-3%	-17%
Σύνολο	5,7	7,0	5,6	-2%	-20%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε αντίθεση με την Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη και την Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, η Μέση Διάρκεια Παραμονής σημείωσε μείωση και στις δύο εξεταζόμενες περιόδους. Συγκεκριμένα, την περίοδο:

- 2019-2023, μείωση κατά -2% (από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2023) και
- 2022-2023, μείωση κατά -20% (από 7,0 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2023).

Σε ότι αφορά τις επιμέρους γεωγραφικές περιοχές, όλες σημείωσαν μείωση και στις δύο εξεταζόμενες περιόδους, με εξαίρεση τις Χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ την περίοδο 2019-2023. Συγκεκριμένα, την περίοδο:

- 2019-2023, μείωση εμφάνισαν οι Χώρες της Ζώνης του Ευρώ (-12%, από 7,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,0 διανυκτερεύσεις το 2023) και οι Λοιπές Χώρες (-3%, από 5,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2023) και αύξηση οι Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ (+12%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2023) και
- 2022-2023, μείωση σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές: Χώρες της Ζώνης του Ευρώ (-24%, από 9,1 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 7,0 διανυκτερεύσεις το 2023), Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ (-16%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2023) και Λοιπές Χώρες (-17%, από 6,9 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2023).

Ο περιορισμός της διάρκειας παραμονής, λόγω της αύξησης του τουριστικού πακέτου, σε συνδυασμό με την αύξηση των ταξιδίων City Break οδήγησαν την Μέση Διάρκεια Παραμονής σε οριακά χαμηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με προ πανδημίας.

Η ΜΔΠ του εξερχόμενου τουρισμού (5,6 διανυκτερεύσεις) υπολείπεται κατά -19% της αντίστοιχης του εισερχόμενου (7,0).

7. Εξερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

7.1 Αναχωρήσεις ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

Πίνακας 12: Αναχωρήσεις ανά προορισμό (σε χιλ.), 2019, 2022 και 2023

Προορισμός	2019	2022	2023	%Δ 2019-2023	%Δ 2022-2023
Βουλγαρία	1.916	862	1.069	-44%	24%
Τουρκία	1.091	479	599	-45%	25%
Ιταλία	438	407	578	32%	42%
Γερμανία	584	378	474	-19%	25%
Κύπρος	239	296	337	41%	14%
Ην. Βασίλειο	373	255	328	-12%	29%
Γαλλία	189	186	196	4%	5%
Ισπανία	169	127	191	13%	50%
Αυστρία	178	126	161	-9%	28%
Ολλανδία	138	118	145	5%	23%
ΗΠΑ	145	80	86	-41%	7%
Πολωνία	68	52	84	24%	62%
Αίγυπτος	71	53	63	-12%	18%
Τσεχία	58	34	37	-36%	8%
Ρωσία	60	10	5	-91%	-47%
Λοιπές	2.575	1.814	2.113	-18%	16%
Σύνολο	8.294	5.278	6.468	-22%	23%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τσεχίας (-36%, από 58 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2023), της Ρωσίας (-91%, από 60 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2023) και των Λοιπών (-18%, από 2,6 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2023) μείωση,

- 2022-2023, όλοι οι προορισμοί κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τον προορισμό της Ρωσίας (-47%, από 10 χιλ. το 2022 σε 5 χιλ. το 2023). Ενδεικτικά, οι υπόλοιποι προορισμοί: Βουλγαρία (+24%, από 862 χιλ. το 2022 σε 1,1 εκατ. το 2023), Τουρκία (+25%, από 479 χιλ. το 2022 σε 599 χιλ. το 2023), Ιταλία (+42%, από 407 χιλ. το 2022 σε 578 χιλ. το 2023), Γερμανία (+25%, από 378 χιλ. το 2022 σε 474 χιλ. το 2023), Κύπρος (+14%, από 296 χιλ. το 2022 σε 337 χιλ. το 2023), Ην. Βασίλειο (+29%, από 255 χιλ. το 2022 σε 328 χιλ. το 2023), Γαλλία (+5%, από 186 χιλ.

Σε ότι αφορά τους επιμέρους προορισμούς ανά εξεταζόμενη περίοδο, παρατηρούμε την περίοδο:

- 2019-2023 μικτή εικόνα, με τους προορισμούς της Ιταλίας (+32%, από 438 χιλ. το 2019 σε 578 χιλ. το 2023), της Κύπρου (+41%, από 239 χιλ. το 2019 σε 337 χιλ. το 2023), της Γαλλίας (+4%, από 189 χιλ. το 2019 σε 196 χιλ. το 2023), της Ισπανίας (+13%, από 169 χιλ. το 2019 σε 191 χιλ. το 2023), της Ολλανδίας (+5%, από 138 χιλ. το 2019 σε 145 χιλ. το 2023) και της Πολωνίας (+24%, από 68 χιλ. το 2019 σε 84 χιλ. το 2023) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι προορισμοί της Βουλγαρίας (-44%, από 1,9 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2023), της Τουρκίας (-45%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 599 χιλ. το 2023), της Γερμανίας (-19%, από 584 χιλ. το 2019 σε 474 χιλ. το 2023), του Ην. Βασιλείου (-12%, από 373 χιλ. το 2019 σε 328 χιλ. το 2023), της Αυστρίας (-9%, από 178 χιλ. το 2019 σε 161 χιλ. το 2023), των ΗΠΑ (-41%, από 145 χιλ. το 2019 σε 86 χιλ. το 2023), της Αιγύπτου (-12%, από 71 χιλ. το 2019 σε 63 χιλ. το 2023), της

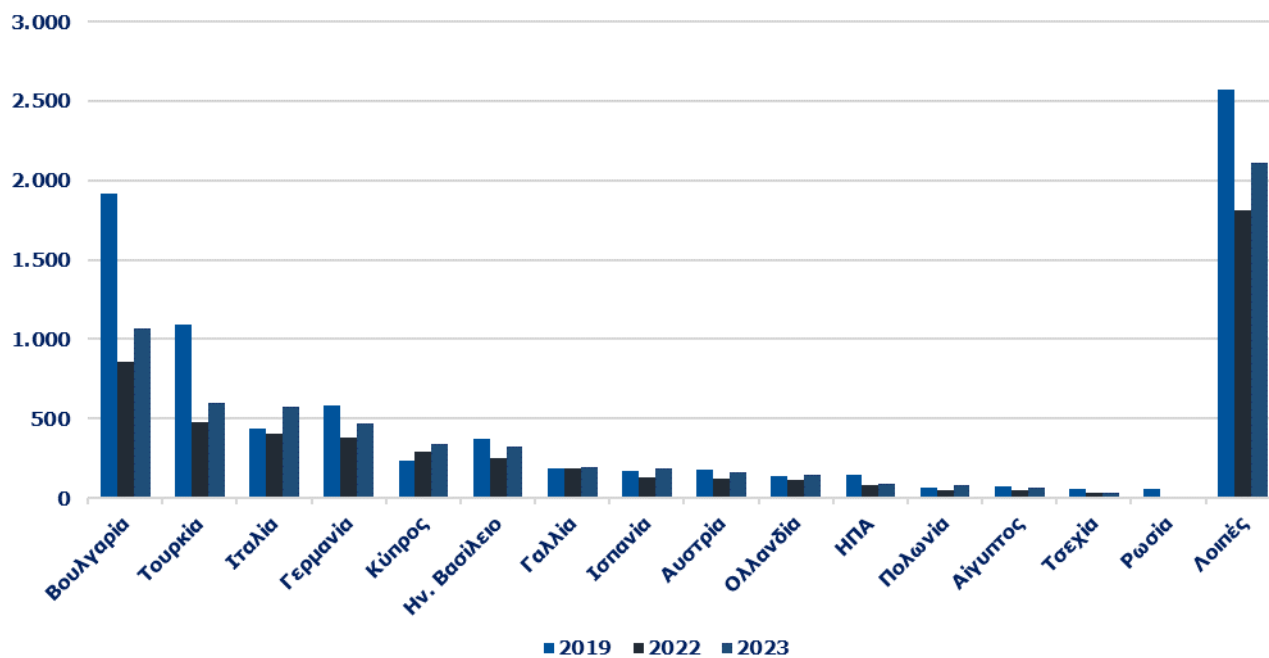
το 2022 σε 196 χιλ. το 2023), Ισπανία (+50%, από 127 χιλ. το 2022 σε 191 χιλ. το 2023), Αυστρία (+28%, από 126 χιλ. το 2022 σε 161 χιλ. το 2023), Ολλανδία (+23%, από 118 χιλ. το 2022 σε 145 χιλ. το 2023), ΗΠΑ (+7%, από 80 χιλ. το 2022 σε 86 χιλ. το 2023), Πολωνία (+62%, από 52 χιλ. το 2022 σε 84 χιλ. το 2023), Αίγυπτο (+18%, από 53 χιλ. το 2022 σε 63 χιλ. το 2023), Τσεχία (+8%, από 34 χιλ. το 2022 σε 37 χιλ. το 2023) και Λοιπές (+16%, από 1,8 εκατ. το 2022 σε 2,1 εκατ. το 2023).

Συμπερασματικά, τα έτη 2022 και 2023 παρατηρούμε αύξηση των μεριδίων των παραδοσιακών υψηλής τουριστικής δαπάνης προορισμών⁷ μας (από 21% το 2019 σε 27% το 2023) και μείωση των όμορων χαμηλής τουριστικής δαπάνης προορισμών της Βουλγαρίας και της Τουρκίας (από 36% το 2019 σε 26% το 2023).

---

⁷ Γερμανία, Ην. Βασίλειο, Ιταλία, Γαλλία και Ολλανδία

Γράφημα 9: Εξέλιξη αναχωρήσεων ανά προορισμό (σε χιλ.), 2019, 2022 και 2023

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

7.2 Διανυκτερεύσεις ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

Πίνακας 13: Διανυκτερεύσεις ανά προορισμό (σε χιλ.), 2019, 2022 και 2023

Προορισμός	2019	2022	2023	%Δ	
				2019-2023	2022-2023
Γερμανία	4.786	3.987	4.148	-13%	4%
Κύπρος	2.560	4.216	3.176	24%	-25%
Ιταλία	2.732	2.242	3.002	10%	34%
Ην. Βασίλειο	3.660	3.221	2.643	-28%	-18%
Τουρκία	2.879	1.382	1.836	-36%	33%
ΗΠΑ	2.599	1.872	1.474	-43%	-21%
Βουλγαρία	2.496	1.337	1.433	-43%	7%
Ισπανία	1.323	1.177	1.292	-2%	10%
Ολλανδία	1.412	1.420	1.194	-15%	-16%
Γαλλία	1.599	1.286	1.177	-26%	-9%
Αυστρία	798	827	739	-7%	-11%
Πολωνία	477	470	569	19%	21%
Αίγυπτος	797	845	458	-43%	-46%
Τσεχία	312	469	194	-38%	-59%
Ρωσία	653	251	90	-86%	-64%
Λοιπές	15.833	10.741	11.449	-28%	7%
Σύνολο	44.916	35.745	34.872	-22%	-2%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

χιλ. το 2019 σε 458 χιλ. το 2023), Τσεχία (-38%, από 312 χιλ. το 2019 σε 194 χιλ. το 2023) και Λοιπές (-28%, από 15,8 εκατ. το 2019 σε 11,4 εκατ. το 2023) και

- 2022-2023 η εικόνα ήταν μικτή με τους προορισμούς της Γερμανίας (+4%, από 4,0 εκατ. το 2022 σε 4,1 εκατ. το 2023), της Ιταλίας (+34%, από 2,2 εκατ. το 2022 σε 3,0 εκατ. το 2023), της Τουρκίας (+33%, από 1,4 εκατ. το 2022 σε 1,8 εκατ. το 2023), της Βουλγαρίας (+7%, από 1,3 εκατ. το 2022 σε 1,4 εκατ. το 2023), της Ισπανίας (+10%, από 1,2 εκατ. το 2022 σε 1,3 εκατ. το 2023), της Πολωνίας (+21%, από 470 χιλ. το 2022 σε 569 χιλ. το 2023) και των Λοιπών (+7%, από 10,7 εκατ. το 2022 σε 11,4 εκατ. το 2023) να εμφανίζουν αύξηση ενώ αντίθετα οι προορισμοί της Κύπρου (-25%, από 4,2 εκατ. το 2022 σε 3,2 εκατ. το 2023), του Ην. Βασιλείου (-18%, από 3,2 εκατ. το 2022 σε 2,6 εκατ. το 2023), των ΗΠΑ

Στους επιμέρους προορισμούς ανά εξεταζόμενη περίοδο, παρατηρούμε ότι την περίοδο:

- 2019-2023 όλοι οι επιμέρους προορισμοί σημείωσαν μείωση στις διανυκτερεύσεις τους, με εξαίρεση τους προορισμούς της Κύπρου (+24%, από 2,6 εκατ. το 2019 σε 3,2 εκατ. το 2023), της Ιταλίας (+10%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2023) και της Πολωνίας (+19%, από 477 χιλ. το 2019 σε 569 χιλ. το 2023). Ενδεικτικά, οι υπόλοιποι προορισμοί: Γερμανία (-13%, από 4,8 εκατ. το 2019 σε 4,1 εκατ. το 2023), Ην. Βασίλειο (-28%, από 3,7 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2023), Τουρκία (-36%, από 2,9 εκατ. το 2019 σε 1,8 εκατ. το 2023), ΗΠΑ (-43%, από 2,6 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2023), Βουλγαρία (-43%, από 2,5 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2023), Ισπανία (-2%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2023), Ολλανδία (-15%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2023), Γαλλία (-26%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2023), Αυστρία (-7%, από 798 χιλ. το 2019 σε 739 χιλ. το 2023), Αίγυπτο (-43%, από 797

(-21%, από 1,9 εκατ. το 2022 σε 1,5 εκατ. το 2023), της Ολλανδίας (-16%, από 1,4 εκατ. το 2022 σε 1,2 εκατ. το 2023), της Γαλλίας (-9%, από 1,3 εκατ. το 2022 σε 1,2 εκατ. το 2023), της Αυστρίας (-11%, από 827 χιλ. το 2022 σε 739 χιλ. το 2023), της Αιγύπτου (-46%, από 845 χιλ. το 2022 σε 458 χιλ. το 2023), της Τσεχίας (-59%, από 469 χιλ. το 2022 σε 194 χιλ. το 2023) και της Ρωσίας (-64%, από 251 χιλ. το 2022 σε 90 χιλ. το 2023) μείωση.

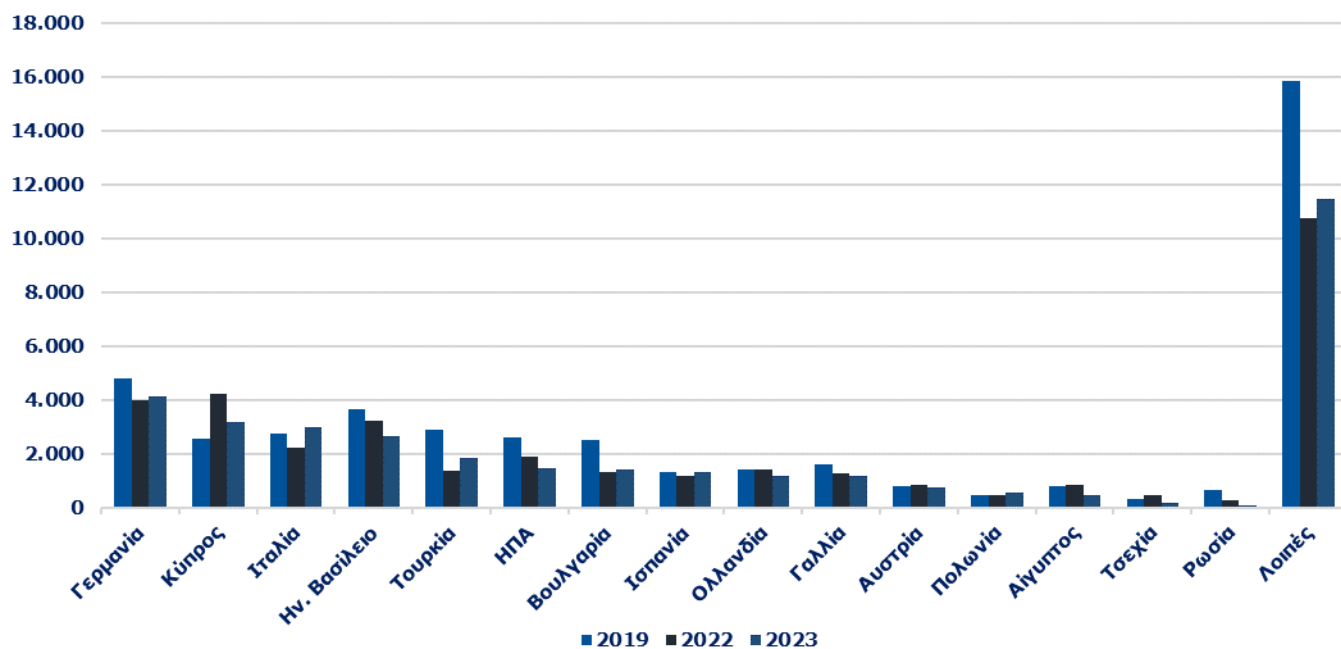
Συμπερασματικά, παρόμοια είναι η εικόνα στις διανυκτερεύσεις της περιόδο 2019-2023, αν και με πιο έντονους ρυθμούς μείωσης σε σύγκριση με τις πληρωμές ενώ με τις αναχωρήσεις η εικόνα είναι παρόμοια. Οι διανυκτερεύσεις, φαίνεται να επηρεάζονται περισσότερο από τις πληθωριστικές πιέσεις που οδήγησαν σε αύξηση του τουριστικού πακέτου και από την στροφή των καταναλωτών σε πιο σύντομης διάρκειας ταξίδια (City Break). Σε ότι αφορά τους επιμέρους προορισμούς, η αύξηση του μεριδίου των παραδοσιακών⁸ μας αγορών και αντίστοιχα η μείωση στους όμορους χαμηλής τουριστικής δαπάνης προορισμούς⁹ δεν είναι τόσο έντονη όσο κυρίως στις αναχωρήσεις και λιγότερο στις πληρωμές.

---

⁸ Γερμανία, Ην. Βασίλειο, Γαλλία, Ιταλία και Ολλανδία

⁹ Βουλγαρία και Τουρκία

Γράφημα 10: Εξέλιξη διανυκτερεύσεων ανά προορισμό (σε χιλ.), 2019, 2022 και 2023

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

7.3 Πληρωμές ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

Πίνακας 14: Πληρωμές (σε εκατ. €) ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

Προορισμός	2019	2022	2023	%Δ	
				2019-2023	2022-2023
Ιταλία	246	196	273	11%	39%
Γερμανία	263	194	244	-7%	26%
Ην. Βασίλειο	232	177	201	-13%	13%
Κύπρος	95	131	149	58%	14%
Τουρκία	176	111	140	-21%	26%
Γαλλία	132	118	119	-9%	1%
Ισπανία	105	81	112	6%	38%
ΗΠΑ	159	103	99	-37%	-3%
Ολλανδία	71	69	80	12%	16%
Αυστρία	97	60	79	-18%	31%
Βουλγαρία	138	67	67	-51%	0%
Αίγυπτος	38	28	46	23%	63%
Πολωνία	27	20	35	27%	72%
Τσεχία	24	17	15	-38%	-15%
Ρωσία	31	6	4	-87%	-30%
Λοιπές	911	545	769	-16%	41%
Σύνολο	2.744	1.925	2.432	-11%	26%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

το 2019 σε € 79 εκατ. το 2023), της Βουλγαρίας (-51%, από € 138 εκατ. το 2019 σε € 67 εκατ. το 2023), της Τσεχίας (-38%, από € 24 εκατ. το 2019 σε € 15 εκατ. το 2023), της Ρωσίας (-87%, από € 31 εκατ. το 2019 σε € 4 εκατ. το 2023) και των Λοιπών (-16%, από € 911 εκατ. το 2019 σε € 769 εκατ. το 2023) μείωση,

- 2022-2023 όλοι οι προορισμοί κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τους προορισμούς των ΗΠΑ (-3%, από € 103 εκατ. το 2022 σε € 99 εκατ. το 2023), της Τσεχίας (-15%, από € 17 εκατ. το 2022 σε € 15 εκατ. το 2023) και της Ρωσίας (-30%, από € 6 εκατ. το 2022 σε € 4 εκατ. το 2023). Ενδεικτικά, οι υπόλοιποι προορισμοί: Ιταλία (+39%, από € 196 εκατ. το 2022 σε € 273 εκατ. το 2023), Γερμανία (+26%, από € 194 εκατ. το 2022 σε € 244 εκατ. το 2023), Ην. Βασίλειο (+13%, από € 177 εκατ. το 2022 σε € 201 εκατ. το 2023), Κύπρος (+14%, από € 131 εκατ. το 2022 σε € 149 εκατ.

Στους επιμέρους προορισμούς ανά εξεταζόμενη περίοδο, παρατηρούμε ότι την περίοδο:

- 2019-2023 η εικόνα ήταν μικτή, με τους προορισμούς της Ιταλίας (+11%, από € 246 εκατ. το 2019 σε € 273 εκατ. το 2023), της Κύπρου (+58%, από € 95 εκατ. το 2019 σε € 149 εκατ. το 2023), της Ισπανίας (+6%, από € 105 εκατ. το 2019 σε € 112 εκατ. το 2023), της Ολλανδίας (+12%, από € 71 εκατ. το 2019 σε € 80 εκατ. το 2023), της Αιγύπτου (+23%, από € 38 εκατ. το 2019 σε € 46 εκατ. το 2023) και της Πολωνίας (+27%, από € 27 εκατ. το 2019 σε € 35 εκατ. το 2023) να σημειώνουν αύξηση ενώ αντίθετα οι προορισμοί της Γερμανίας (-7%, από € 263 εκατ. το 2019 σε € 244 εκατ. το 2023), του Ην. Βασιλείου (-13%, από € 232 εκατ. το 2019 σε € 201 εκατ. το 2023), της Τουρκίας (-21%, από € 176 εκατ. το 2019 σε € 140 εκατ. το 2023), της Γαλλίας (-9%, από € 132 εκατ. το 2019 σε € 119 εκατ. το 2023), των ΗΠΑ (-37%, από € 159 εκατ. το 2019 σε € 99 εκατ. το 2023), της Αυστρίας (-18%, από € 97 εκατ.

το 2023), Τουρκία (+26%, από € 111 εκατ. το 2022 σε € 140 εκατ. το 2023), Γαλλία (+1%, από € 118 εκατ. το 2022 σε € 119 εκατ. το 2023), Ισπανία (+38%, από € 81 εκατ. το 2022 σε € 112 εκατ. το 2023), Ολλανδία (+16%, από € 69 εκατ. το 2022 σε € 80 εκατ. το 2023), Αυστρία (+31%, από € 60 εκατ. το 2022 σε € 79 εκατ. το 2023), Βουλγαρία (+0,4%, από € 67 εκατ. το 2022 σε € 67 εκατ. το 2023), Αίγυπτο (+63%, από € 28 εκατ. το 2022 σε € 46 εκατ. το 2023), Πολωνία (+72%, από € 20 εκατ. το 2022 σε € 35 εκατ. το 2023) και Λοιπές (+41%, από € 545 εκατ. το 2022 σε € 769 εκατ. το 2023).

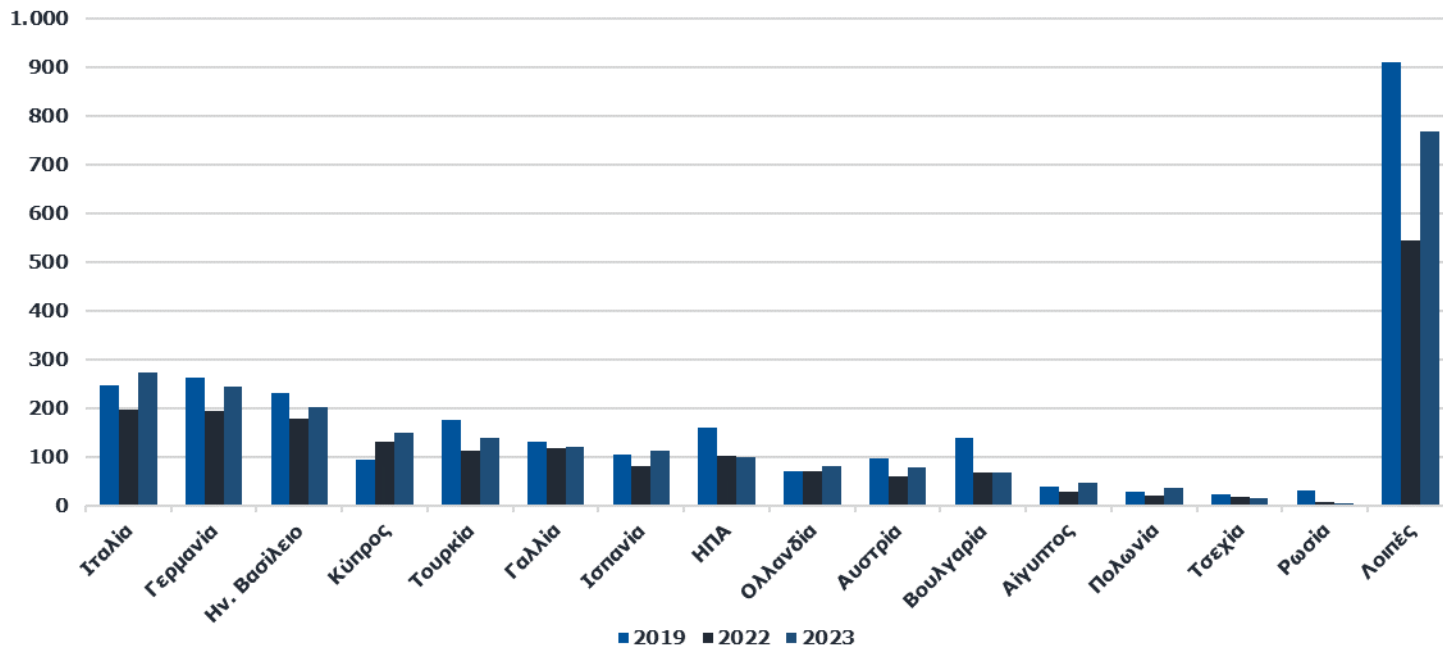
Συμπερασματικά, η ανάκαμψη των πληρωμών την περίοδο 2019-2023 ήταν πιο έντονη σε σύγκριση με τις αναχωρήσεις και τις διανυκτερεύσεις -αν και υπολείπεται ακόμα των προ πανδημίας επιπέδων (-11%)-. Ο υψηλότερος ρυθμός κάλυψης των απωλειών στις πληρωμές σε αντίθεση με τις αναχωρήσεις και τις διανυκτερεύσεις οφείλεται:

- στις πληθωριστικές πιέσεις που οδήγησαν το τουριστικό πακέτο σε υψηλότερα επίπεδα τιμών σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια,
- στην περαιτέρω βελτίωση του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα και άρα στην αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος και
- στην αύξηση των ταξιδίων προς τις Χώρες της Ευρωζώνης, που σε όρους πληρωμών ξεπέρασε τα προ πανδημίας επίπεδα, που παραδοσιακά εμφανίζουν υψηλότερη Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη απ' ότι ένα ταξίδι στις Χώρες της ΕΕ εκτός της Ζώνης του Ευρώ. Συγκεκριμένα, το μερίδιο των παραδοσιακών¹⁰ μας αγορών σε όρους πληρωμών αυξάνει την περίοδο 2019-2023 (από 34% το 2019 σε 38% το 2023) σε αντίθεση με το μερίδιο των όμορων χαμηλής τουριστικής δαπάνης προορισμών¹¹ που κατέγραψε πτώση (από 11% το 2019 σε 8% το 2023).

¹⁰ Γερμανία, Ην. Βασίλειο, Ιταλία, Γαλλία και Ολλανδία

¹¹ Βουλγαρία και Τουρκία

Γράφημα 11: Εξέλιξη πληρωμών (σε εκατ. €) ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

7.4 Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

Πίνακας 15: Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη (σε €) ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

Προορισμός	2019	2022	2023	%Δ 2019-2023	%Δ 2022-2023
ΗΠΑ	1.093	1.279	1.151	5%	-10%
Ρωσία	517	564	746	44%	32%
Αίγυπτος	526	534	738	40%	38%
Ην. Βασίλειο	621	696	611	-2%	-12%
Γαλλία	697	634	607	-13%	-4%
Ισπανία	624	637	587	-6%	-8%
Ολλανδία	515	583	549	7%	-6%
Γερμανία	451	514	515	14%	0%
Αυστρία	544	479	488	-10%	2%
Ιταλία	561	482	472	-16%	-2%
Κύπρος	396	444	443	12%	0%
Πολωνία	405	389	414	2%	6%
Τσεχία	412	507	401	-3%	-21%
Τουρκία	161	232	233	44%	0%
Βουλγαρία	72	77	62	-13%	-19%
Λοιπές	354	300	364	3%	21%
Σύνολο	350	378	393	12%	4%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ΜΚΔ ανά προορισμό και εξεταζόμενη περίοδο, παρατηρούμε ότι την περίοδο:

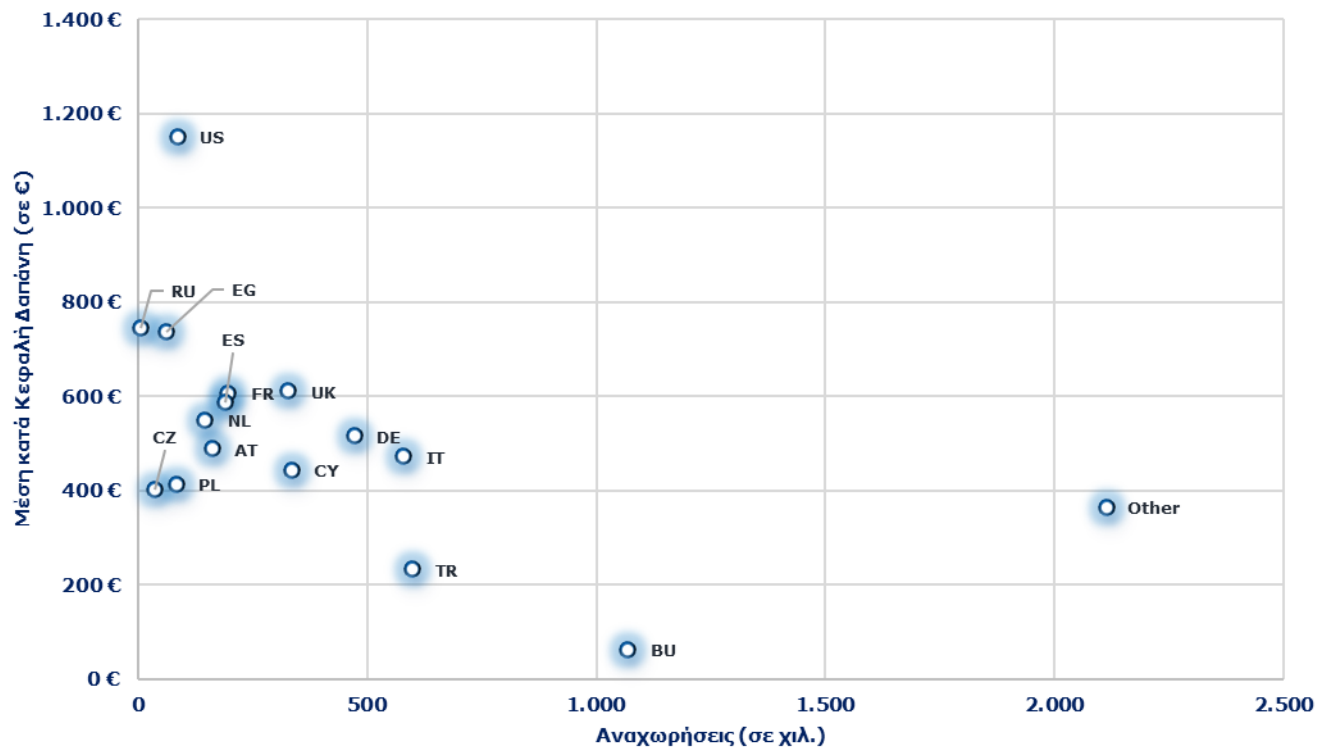
- 2019-2023 η εικόνα είναι μικτή, με τους προορισμούς των ΗΠΑ (+5%, από € 1.093 το 2019 σε € 1.151 το 2023), της Ρωσίας (+44%, από € 517 το 2019 σε € 746 το 2023), της Αιγύπτου (+40%, από € 526 το 2019 σε € 738 το 2023), της Ολλανδίας (+7%, από € 515 το 2019 σε € 549 το 2023), της Γερμανίας (+14%, από € 451 το 2019 σε € 515 το 2023), της Κύπρου (+12%, από € 396 το 2019 σε € 443 το 2023), της Πολωνίας (+2%, από € 405 το 2019 σε € 414 το 2023), της Τουρκίας (+44%, από € 161 το 2019 σε € 233 το 2023) και των Λοιπών (+3%, από € 354 το 2019 σε € 364 το 2023) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι προορισμοί του Ην. Βασιλείου (-2%, από € 621 το 2019 σε € 611 το 2023), της Γαλλίας (-13%, από € 697 το 2019 σε € 607 το 2023), της Ισπανίας (-6%, από € 624 το 2019 σε € 587 το 2023), της Αυστρίας (-10%, από € 544 το 2019 σε € 488 το 2023), της Ιταλίας (-16%, από € 561 το 2019 σε € 472

το 2023), της Τσεχίας (-3%, από € 412 το 2019 σε € 401 το 2023) και της Βουλγαρίας (-13%, από € 72 το 2019 σε € 62 το 2023) μείωση,

- 2022-2023 η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τους προορισμούς των ΗΠΑ (-10%, από € 1.279 το 2022 σε € 1.151 το 2023), του Ην. Βασιλείου (-12%, από € 696 το 2022 σε € 611 το 2023), της Γαλλίας (-4%, από € 634 το 2022 σε € 607 το 2023), της Ισπανίας (-8%, από € 637 το 2022 σε € 587 το 2023), της Ολλανδίας (-6%, από € 583 το 2022 σε € 549 το 2023), της Ιταλίας (-2%, από € 482 το 2022 σε € 472 το 2023), της Κύπρου (-0,1%, από € 444 το 2022 σε € 443 το 2023), της Τσεχίας (-21%, από € 507 το 2022 σε € 401 το 2023) και της Βουλγαρίας (-19%, από € 77 το 2022 σε € 62 το 2023) να σημειώνουν μείωση ενώ αντίθετα οι προορισμοί της Ρωσίας (+32%, από € 564 το 2022 σε € 746 το 2023), της Αιγύπτου (+38%, από € 534 το 2022 σε € 738 το 2023), της Γερμανίας (+0,3%, από € 514 το 2022 σε € 515 το 2023), της Αυστρίας (+2%, από € 479 το 2022 σε € 488 το 2023),

της Πολωνίας (+6%, από € 389 το 2022 σε € 414 το 2023), της Τουρκίας (+0,4%, από € 232 το 2022 σε € 233 το 2023) και των Λοιπών (+21%, από € 300 το 2022 σε € 364 το 2023) αύξηση.

Γράφημα 12: Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη (σε €) και αριθμός αναχωρήσεων (σε χιλ.) ανά προορισμό¹², 2023

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

¹² Συντομογραφίες των προορισμών του διαγράμματος: US (ΗΠΑ), UK (Ην. Βασίλειο), RU (Ρωσία), FR (Γαλλία), ES (Ισπανία), EG (Αίγυπτος), NL (Ολλανδία), AT (Αυστρία), CZ (Τσεχία), PL (Πολωνία), DE (Γερμανία), IT (Ιταλία), CY (Κύπρος), TR (Τουρκία), BU (Βουλγαρία), Other (Λοιπές)

Στο γράφημα 12 αποτυπώνεται η θέση κάθε χώρας αναφορικά με τις αναχωρήσεις προς αυτήν και την ΜΚΔ. Παρατηρούμε ότι η ΜΚΔ στις ΗΠΑ είναι σημαντικά υψηλότερη από ότι στις περισσότερες χώρες και το αντίστροφο ισχύει για τη Βουλγαρία και -σε μικρότερο βαθμό- στην Τουρκία.

7.5 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

Πίνακας 16: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση (σε €) και ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

Προορισμός	2019	2022	2023	%Δ 2019-2023	%Δ 2022-2023
Αυστρία	121	73	107	-12%	46%
Γαλλία	82	92	101	23%	10%
Αίγυπτος	47	34	101	114%	201%
Ιταλία	90	88	91	1%	4%
Ισπανία	80	69	87	9%	26%
Τσεχία	77	37	77	0%	106%
Τουρκία	61	80	76	24%	-5%
Ην. Βασίλειο	63	55	76	20%	38%
ΗΠΑ	61	55	67	10%	23%
Ολλανδία	50	49	67	32%	38%
Πολωνία	58	43	61	7%	42%
Γερμανία	55	49	59	7%	21%
Κύπρος	37	31	47	27%	51%
Βουλγαρία	55	50	47	-15%	-6%
Ρωσία	48	23	44	-8%	95%
Λοιπές	58	51	67	17%	32%
Σύνολο	61	54	70	14%	30%

Πηγή: TtE - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την ΜΔΔ ανά προορισμό και εξεταζόμενη περίοδο, παρατηρούμε ότι την περίοδο:

- 2019-2023 όλοι οι προορισμοί σημείωσαν αύξηση της ΜΔΔ, με εξαίρεση τους προορισμούς της Αυστρίας (-12%, από € 121 το 2019 σε € 107 το 2023), της Τσεχίας (-0,3%, από € 77 το 2019 σε € 77 το 2023), της Βουλγαρίας (-15%, από € 55 το 2019 σε € 47 το 2023) και της Ρωσίας (-8%, από € 48 το 2019 σε € 44 το 2023). Ενδεικτικά, οι υπόλοιποι προορισμοί: Γαλλία (+23%, από € 82 το 2019 σε € 101 το 2023), Αίγυπτος (+114%, από € 47 το 2019 σε € 101 το 2023), Ιταλία (+1%, από € 90 το 2019 σε € 91 το 2023), Ισπανία (+9%, από € 80 το 2019 σε € 87 το 2023), Τουρκία (+24%, από € 61 το 2019 σε € 76 το 2023), Ην. Βασίλειο (+20%, από € 63 το 2019 σε € 76 το 2023), ΗΠΑ (+10%, από € 61 το 2019 σε € 67 το 2023), Ολλανδία (+32%, από € 50 το 2019 σε € 67 το 2023), Πολωνία (+7%, από € 58 το 2019 σε € 61 το 2023), Γερμανία (+7%, από € 55 το 2019 σε € 59 το 2023), Κύπρος (+27%, από € 37 το

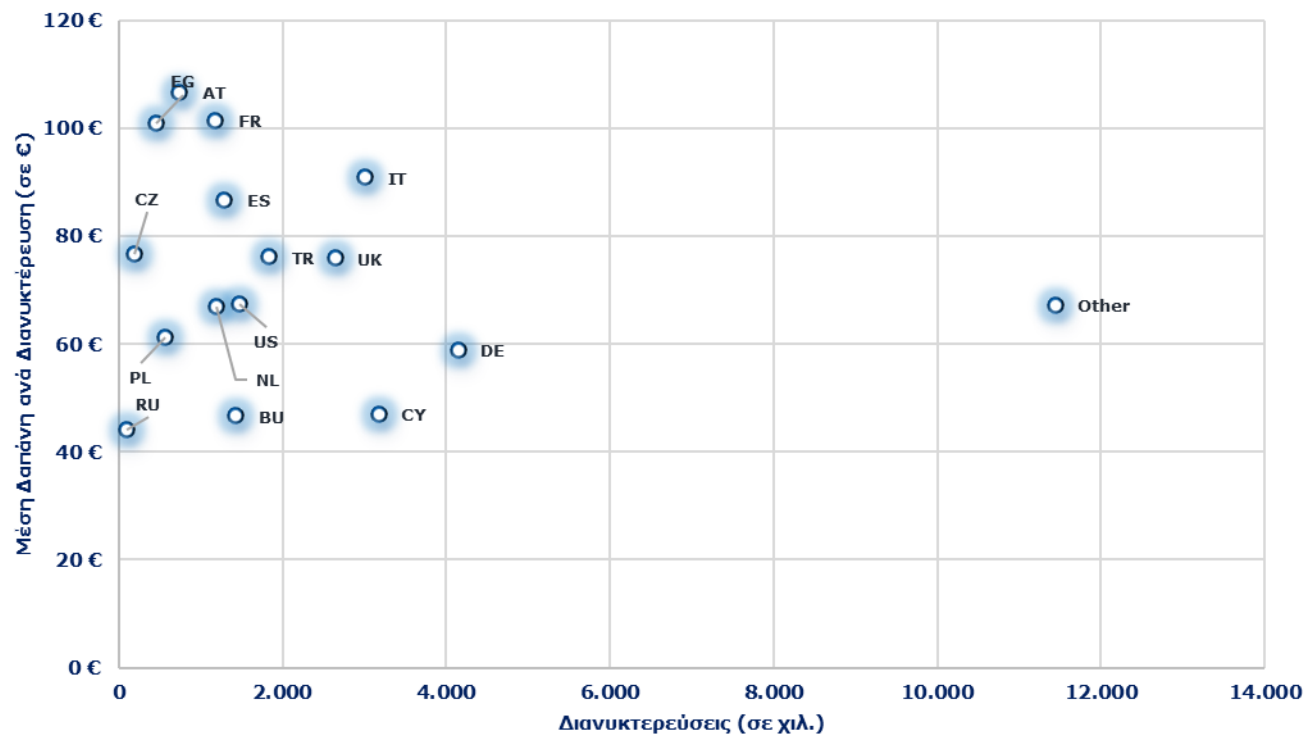
2019 σε € 47 το 2023) και Λοιπές (+17%, από € 58 το 2019 σε € 67 το 2023),

- 2022-2023 όλοι οι προορισμοί σημείωσαν αύξηση στην Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, με εξαίρεση τους όμορους προορισμούς της Τουρκίας (-5%, από € 80 το 2022 σε € 76 το 2023) και της Βουλγαρίας (-6%, από € 50 το 2022 σε € 47 το 2023). Ενδεικτικά, οι υπόλοιποι προορισμοί: Αυστρία (+46%, από € 73 το 2022 σε € 107 το 2023), Γαλλία (+10%, από € 92 το 2022 σε € 101 το 2023), Αίγυπτος (+201%, από € 34 το 2022 σε € 101 το 2023), Ιταλία (+4%, από € 88 το 2022 σε € 91 το 2023), Ισπανία (+26%, από € 69 το 2022 σε € 87 το 2023), Τσεχία (+106%, από € 37 το 2022 σε € 77 το 2023), Ην. Βασίλειο (+38%, από € 55 το 2022 σε € 76 το 2023), ΗΠΑ (+23%, από € 55 το 2022 σε € 67 το 2023), Ολλανδία (+38%, από € 49 το 2022 σε € 67 το 2023), Πολωνία (+42%, από € 43 το 2022 σε € 61 το 2023), Γερμανία (+21%, από € 49 το 2022

σε € 59 το 2023), Κύπρος (+51%, από € 31 το 2022 σε € 47 το 2023), Ρωσία (+95%, από € 23 το 2022 σε € 44 το 2023) και Λοιπές (+32%, από € 51 το 2022 σε € 67 το 2023).

Συγκρίνοντας τα στοιχεία της ΜΔΔ με τα στοιχεία της ΜΚΔ και της ΜΔΠ, παρατηρούμε παρόμοια εικόνα με την ΜΚΔ την περίοδο 2019-2023 ενώ την περίοδο 2022-2023 η αύξηση της ΜΔΔ ήταν πάνω από 7 φορές υψηλότερη από αυτή της ΜΚΔ ενώ αντίθετα η ΜΔΠ και για τις δύο περιόδους ήταν πτωτική. Η αύξηση αυτή στην ΜΔΔ, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω οφείλεται στην βελτίωση του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα, στις πληθωριστικές πιέσεις που οδήγησαν το τουριστικό πακέτο σε υψηλότερα επίπεδα και στον πιο γρήγορο ρυθμό ανάκαμψης των ταξιδιών σε Χώρες της Ευρωζώνης, ξεπέρασαν τα προ πανδημίας επίπεδα, σε σύγκριση με τις υπόλοιπες γεωγραφικές περιοχές.

Γράφημα 13: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση (σε €) και αριθμός διανυκτερεύσεων (σε χιλ.) ανά προορισμό¹³, 2023

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στο γράφημα 13 αποτυπώνεται η θέση κάθε χώρας αναφορικά με τις διανυκτερεύσεις σε αυτήν και την ΜΔΔ. Παρατηρούμε ότι, αν και όπως είδαμε η ΜΚΔ στις ΗΠΑ είναι σημαντικά υψηλότερη από ότι στις περισσότερες χώρες, αυτό δεν ισχύει για την ΜΔΔ που μάλλον υποδηλώνει φιλοξενία σε γνωστούς και

¹³ Συντομογραφίες των προορισμών του διαγράμματος: US (ΗΠΑ), UK (Ην. Βασίλειο), RU (Ρωσία), FR (Γαλλία), ES (Ισπανία), EG (Αίγυπτος), NL (Ολλανδία), AT (Αυστρία), CZ (Τσεχία), PL (Πολωνία), DE (Γερμανία), IT (Ιταλία), CY (Κύπρος), TR (Τουρκία), BU (Βουλγαρία), Other (Λοιπές)

φίλους, κάτι που συνάδει και με την πολλή μεγάλη διάρκεια παραμονής (βλ. σελ. 12). Την υψηλότερη ΜΔΔ έχουν τα ταξίδια σε Αυστρία, Γαλλία, Αίγυπτο, Ιταλία και Ισπανία.

7.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

Πίνακας 17: Μέση Διάρκεια Παραμονής (σε διανυκτερεύσεις) ανά προορισμό, 2019, 2022 και 2023

Προορισμός	2019	2022	2023	%Δ 2019-2023	%Δ 2022-2023
ΗΠΑ	17,9	23,3	17,1	-5%	-27%
Ρωσία	10,8	25,0	17,0	57%	-32%
Κύπρος	10,7	14,3	9,4	-12%	-34%
Γερμανία	8,2	10,5	8,8	7%	-17%
Ολλανδία	10,2	12,0	8,2	-20%	-32%
Ην. Βασίλειο	9,8	12,6	8,0	-18%	-36%
Αίγυπτος	11,2	15,9	7,3	-34%	-54%
Ισπανία	7,8	9,3	6,8	-14%	-27%
Πολωνία	7,0	9,0	6,8	-4%	-25%
Γαλλία	8,5	6,9	6,0	-29%	-13%
Τσεχία	5,4	13,6	5,2	-2%	-62%
Ιταλία	6,2	5,5	5,2	-17%	-6%
Αυστρία	4,5	6,6	4,6	2%	-30%
Τουρκία	2,6	2,9	3,1	16%	6%
Βουλγαρία	1,3	1,6	1,3	3%	-14%
Λοιπές	6,1	5,9	5,4	-12%	-8%
Σύνολο	5,7	7,0	5,6	-2%	-20%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ΜΔΠ ανά προορισμό και ανά εξεταζόμενη περίοδο, παρατηρούμε ότι την περίοδο:

- 2019-2023 όλοι οι προορισμοί σημείωσαν μείωση στην ΜΔΠ, με εξαίρεση τους προορισμούς της Ρωσίας (+57%, από 10,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 17,0 διανυκτερεύσεις το 2023), της Γερμανίας (+7%, από 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,8 διανυκτερεύσεις το 2023), της Αυστρίας (+2%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2023), της Τουρκίας (+16%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2023) και της Βουλγαρίας (+3%, από 1,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,6 διανυκτερεύσεις το 2023). Ενδεικτικά, οι υπόλοιποι προορισμοί: ΗΠΑ (-5%, από 17,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 17,1 διανυκτερεύσεις το 2023), Κύπρος (-12%, από 10,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 9,4 διανυκτερεύσεις το 2023), Ολλανδία (-20%, από 10,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2023), Ην. Βασίλειο (-18%, από 9,8

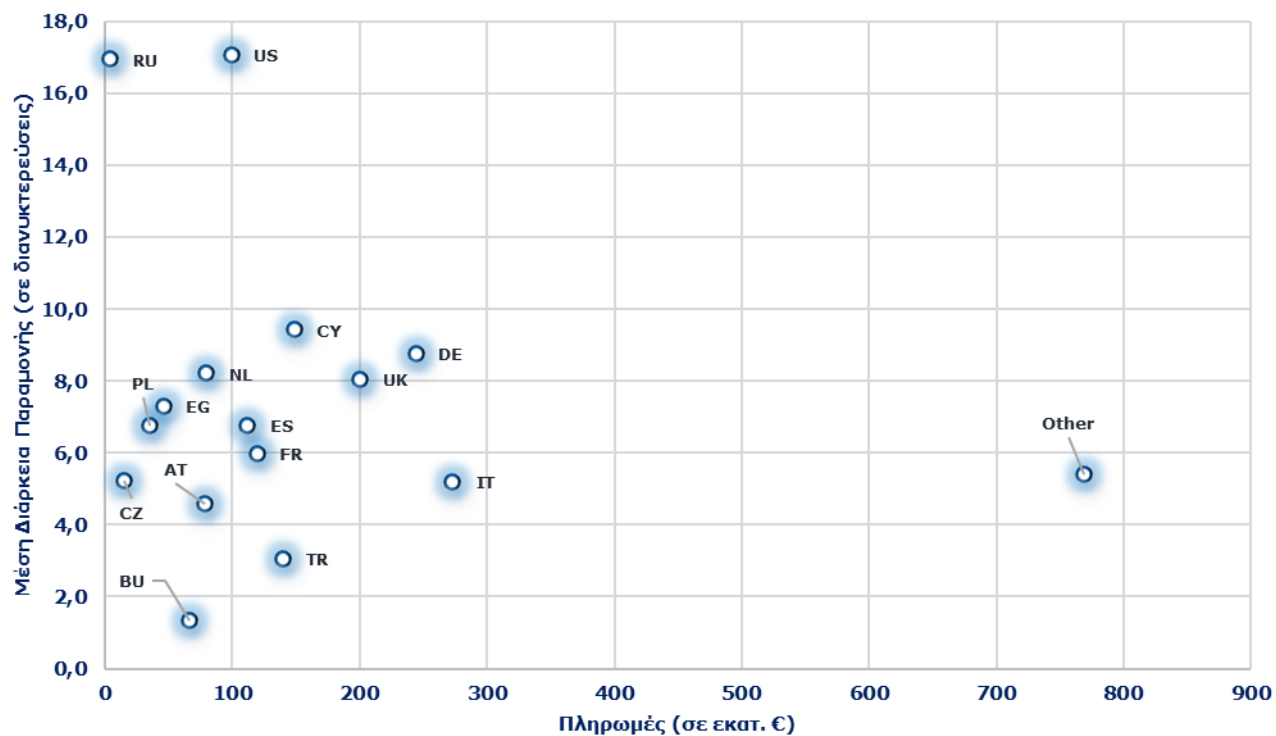
διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,0 διανυκτερεύσεις το 2023), Αίγυπτος (-34%, από 11,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,3 διανυκτερεύσεις το 2023), Ισπανία (-14%, από 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,8 διανυκτερεύσεις το 2023), Πολωνία (-4%, από 7,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,8 διανυκτερεύσεις το 2023), Γαλλία (-29%, από 8,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2023), Τσεχία (-2%, από 5,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2023), Ιταλία (-17%, από 6,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2023) και Λοιπές (-12%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2023),

- 2022-2023 όλοι οι προορισμοί σημείωσαν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής, με εξαίρεση την Τουρκία (+6%, από 2,9 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2023). Ενδεικτικά, οι υπόλοιποι προορισμοί: ΗΠΑ (-27%, από 23,3 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 17,1 διανυκτερεύσεις το

2023), Ρωσία (-32%, από 25,0 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 17,0 διανυκτερεύσεις το 2023), Κύπρος (-34%, από 14,3 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 9,4 διανυκτερεύσεις το 2023), Γερμανία (-17%, από 10,5 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 8,8 διανυκτερεύσεις το 2023), Ολλανδία (-32%, από 12,0 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2023), Ην. Βασίλειο (-36%, από 12,6 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 8,0 διανυκτερεύσεις το 2023), Αίγυπτος (-54%, από 15,9 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 7,3 διανυκτερεύσεις το 2023), Ισπανία (-27%, από 9,3 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 6,8 διανυκτερεύσεις το 2023), Πολωνία (-25%, από 9,0 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 6,8 διανυκτερεύσεις το 2023), Γαλλία (-13%, από 6,9 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2023), Τσεχία (-62%, από 13,6 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2023), Ιταλία (-6%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2023), Αυστρία (-30%, από 6,6 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2023), Βουλγαρία (-14%, από 1,6 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 1,3 διανυκτερεύσεις το 2023) και Λοιπές (-8%, από 5,9 διανυκτερεύσεις το 2022 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2023).

Συμπερασματικά, σε αντίθεση με την ΜΚΔ (βλ. σελ. 38) και την ΜΔΔ (βλ. σελ. 41), η ΜΔΠ σημείωσε πτώση την περίοδο 2019-2023. Η πτώση της ΜΔΠ ήταν επακόλουθη της αύξησης της ημερήσιας δαπάνης, λόγω του πληθωρισμού, που οδήγησε σε περιορισμό της διάρκειας διακοπών των εξερχόμενων τουριστών. Επίσης, στην εξέλιξη αυτή πιθανόν συνεπικουρεί και η μείωση των ταξιδίων με σκοπό την επίσκεψη σε φίλους & συγγενείς που παραδοσιακά έχουν υψηλότερη ΜΔΠ, που παρατηρείται το 2022, και την αύξηση των ταξιδίων City Break που έχουν χαμηλή διάρκεια παραμονής. Παρ' όλη την μείωση που κατέγραψε η ΜΔΠ αυτή δεν επηρέασε αρνητικά την ΜΚΔ, αφού η ΜΔΔ εμφάνισε αναλογικά υψηλότερη αύξηση υπερκαλύπτοντας τις απώλειες της.

Γράφημα 14: Μέση Διάρκεια Παραμονής (σε διανυκτερεύσεις) και Πληρωμές (σε εκατ. €) ανά προορισμό¹⁴, 2023

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στο γράφημα 14 αποτυπώνεται η θέση κάθε χώρας αναφορικά με τις πληρωμές προς αυτήν και την ΜΔΠ. Δεν παρατηρείται κάποια ιδιαίτερη σχέση μεταξύ των δύο μεγεθών.

¹⁴ Συντομογραφίες των προορισμών του διαγράμματος: US (ΗΠΑ), UK (Ην. Βασίλειο), RU (Ρωσία), FR (Γαλλία), ES (Ισπανία), EG (Αίγυπτος), NL (Ολλανδία), AT (Αυστρία), CZ (Τσεχία), PL (Πολωνία), DE (Γερμανία), IT (Ιταλία), CY (Κύπρος), TR (Τουρκία), BU (Βουλγαρία), Other (Λοιπές)

ΠΗΓΕΣ

- [Τράπεζα της Ελλάδος – Ταξιδιωτικές Πληρωμές – Βασικά Μεγέθη](#)
- [Η συμβολή του τουρισμού στην ελληνική οικονομία το 2023](#)

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης:
«Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την
ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**
“Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020” και
συγχρηματοδοτείται από το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ

ΕΠΑνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης